

1 DEFINICIJE

1.1 **K 3. členu predloga ZPOmK-1G**

Predlog ZPOmK-1G v 3. členu uvaja nove definicije in s tem v določeni meri spreminja sistematiko ZPOmK-1 in pomen ter uporabljivost posameznih institutov. V zvezi s posameznimi definicijami se pojavlja več nekonsistentnosti, ki širijo domet posameznih zakonskih institutov, zato pojasnjujemo/predlagamo, kot sledi:

»**Kršitev konkurenčnega prava**« je definirana kot kršitev 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali kršitev smiselnih določb drugih držav članic Evropske unije, če je to ustrezno. Ta definicija v svojem zaključnem delu »kršitev smiselnih določb drugih držav članic Evropske unije« svoj pomen širi prek prava varstva konkurence. Zato predlagamo, da se besedilo definicije spremeni:

»Kršitev konkurenčnega prava« je kršitev 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali kršitev smiselnih določb konkurenčnega prava drugih držav članic Evropske unije, če je to ustrezno

V vsakem primeru opozarjamo, da dikcija, ki bi vsebovala tudi referenco na »določbe konkurenčnega prava drugih držav članic Evropske unije« širi pristojnosti Agencije, saj je to definicijo v povezavi z definicijo »vloga za poravnavo« (najbrž je ta definicija v povezavi z predlaganim 39.a členom) mogoče razumeti tudi tako, da lahko Agencija sprejema vloge za poravnavo (sklepa poravnave) v zvezi s kršitvami določb konkurenčnega prava drugih držav članic Evropske unije, kar zagotovo ni bil namen zakonodajalca, saj bi s tem posegel v pristojnost drugih članic Evropske unije.

Pomen besedne zveze »kršitev konkurenčnega prava« pa je problematičen tudi z vidika naslednjih definicij:

- »Kršitelj ali kršiteljica (v nadaljnjem besedilu: kršitelj)«
- »Odškodninska tožba«
- »Odškodninski zahtevak«
- »Oškodovanec«
- »Sporazumno reševanje sporov«

Če bi definicija »kršitev konkurenčnega prava« ostala nespremenjena, bi to pomenilo, da je predlog ZPOmK-1 na številnih mestih sam s seboj v neskladju.

V zvezi z definicijo »**Kršitelj ali kršiteljica (v nadaljnjem besedilu: kršitelj)**« in ob upoštevanju predlaganega 6. odstavka 76. člena ZPOmK-1 bi namreč tako širok pomen besedne zveze »kršitev

konkurenčnega prava« pomenila, da sme Agencija izreči globo tudi podjetju, ki ni kršilo 6. in 9. člena ZPOmK-1 oziroma 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, pač pa je kršilo le »določbe konkurenčnega prava drugih držav članic Evropske unije«. Takšna definicija v kaznovalne določbe ZPOmK-1 vnaša nejasnosti, saj bi bila v tem primeru predlagana določba 6. odstavka 76. člena v nasprotju z dosedanjim 73. členom ZPOmK-1.

V zvezi z definicijami »**Kršitelj ali kršiteljica (v nadaljnjem besedilu: kršitelj)**«, »**Odškodninska tožba**«, »**Odškodninski zahtevek**« in »**Oškodovanec**« poudarjamo, da široka definicija besedne zveze »kršitev konkurenčnega prava« v ZPOmK-1 vnaša neuskklajenost med predlogom 1. odstavka 62. člena ZPOmK-1, ki se glasi »Kdor namenoma ali iz malomarnosti krši določbe 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi kršitve« in predlaganimi določbami 62.a do 62.k predloga sprememb ZPOmK-1. Zakon v predlaganem 1. odstavku 62. člena uvaja (dejansko je tako veljalo že do sedaj) odškodninsko odgovornost le tistih subjektov, ki so kršili 6. ali 9. člena ZPOmK-1 ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. V nadaljevanju pa členi 62.a do 62.k govorijo o »kršitelju«, o vložniku »odškodninske tožbe«, o »odškodninskem zahtevku« in o »oškodovancu«, pri čemer vse te citirane definicije zajemajo tudi osebe, ki so kršile smiselne določbe drugih držav članic Evropske unije. Iz tega ni jasno kdo je lahko odškodninsko odgovoren po ZPOmK-1 (le kršitelji 6. ali 9. člena ZPOmK-1 ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, ali pa tudi kršitelji določb drugih držav članic Evropske unije. Glede na zapisano predlagamo, da se definicija »**Kršitev konkurenčnega prava**« spremeni.

Nadalje je v 3. členu opredeljen pomen besedne zveze »**predhodni podatki**« pri čemer pa se ta besedna zveza ne pojavi niti v do sedaj veljavnem ZPOmK-1, niti se ne pojavi v predlaganih spremembah ZPOmK-1. Glede na to je definicija nepotrebna, saj po nepotrebem vnaša zmedo glede podatkov, ki so podlaga za ugotavljanje kršitve, za dokazovanje odškodninske odgovornosti, ipd. Predlagamo, da se ta definicija iz predloga zakona briše.

Predlagamo pa določitev nove definicije »priglasitelja«, kot predlagano v nadaljevanju, saj se v samem besedilu že sedaj večkrat pojavlja ta pojem, prav tako pa bi se uporabil tudi v besedilu sedaj predlagane novele:

'»Priglasitelj« pomeni eno ali več oseb, ki je skladno s petim odstavkom 43. člena zakona priglasiti koncentracijo.'

1.2 K 10. členu predloga ZPOmK-1G

Splošne pripombe

Primarno predlagamo črtanje predlaganih sprememb 21. člena.

Uvodoma izpostavljam, da je pri opredeljevanju novih in dopolnjevanju obstoječih pristojnosti Agencije potrebno upoštevati dejstvo, da Agencija v postopku ugotavljanja deluje v javnem interesu in jo skladno s splošnimi načeli upravnega postopka (tj. postopka oblastnega posega v zasebno sfero) zavezuje zahteva po spoštovanju načela materialne resnice. Agencija v postopku ne deluje kot organ, ki presoja razmerje med zasebnimi subjekti in bi v okviru tega morala ocenjevati nasprotujoče si navedbe nasprotnih strank, kot je to v primeru sodišč. Agencija je strokovni organ katerega naloga bi morala biti ugotavljanje pravnega dejanskega stanja in dosledno upoštevanje načela materialne resnice. Kakršenkoli odstop od navedenega bi lahko imel znatne negativne posledice na trgu. Omejitev pravic strank postopka kot posledica krepitev pristojnosti Agencije predstavlja nedopusten poseg, ki zmanjšuje pravno varnost subjektov na trgu ter hkrati povečuje verjetnost napačnega (prestrogega) uveljavljanja pravih pravil varstva konkurence, ki bi v končni fazi celo vodile v zmanjšanje konkurence na trgu.

Predloge sprememb, s katerimi želi predlagatelj omejiti možnost ugotavljanja pravnega dejanskega stanja in spoštovanja načela materialne resnice oziroma si želi pridobiti pristojnosti, ki predstavljajo nesorazmeren poseg v pravice subjektov za katere se uporabljajo določbe ZPOmK-1, ne upravičuje zahteva po »koncentraciji postopka« kot to navaja predlagatelj v obrazložitvi. Kot že poudarjeno je namen izvedbe postopka pred Agencijo ugotovitve pravnega in popolnega dejanskega stanja skladno z načelom materialne resnice. Koncentracija postopka kot jo predlaga predlagatelj pa izkazuje interes, da Agencija zbira zgolj obremenilne dokaze in prejudic o krivdi strank že ob pričetku postopka.

Zaradi pojasnjene drugačne vloge Agencije v primerjavi z vlogo Upravnega sodišča ali Vrhovnega sodišča v postopku odločanja v upravnem sporu je popolnoma neutemeljen in pravno nepravilen predlog za ureditev pristojnosti Agencije za odločanje izven ustne obravnave po vzoru določb Zakona o upravnem sporu. V postopku pred upravnimi organi se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku in ne določbe Zakona o upravnem sporu. Pred upravnimi organi se ugotavljajo dejstva, sodišče pa je instančni organ, ki preverja pravilnost v upravnem postopku ugotovljenih dejstev in pravilne uporabe zakona.

Pripombe k drugemu odstavku 21. člena

Predlog navedenega člena je zastavljen kot dopolnitev člena o izvedbi ustne obravnave in sicer kot opredelitev izjem dejanj, ki jih Agencija lahko opravi izven ustne obravnave. Sama predlagana vsebina in obrazložitev pa ni skladna z umestitvijo člena.

V prvi alineji predlaganega drugega odstavka 21. člena je tako navedeno, da lahko Agencija izvede posamezna preiskovalna dejanja izven ustne obravnave tj. posreduje zahteve za posredovanje podatkov

in opravi preiskavo. Opredelitev navedene izjeme ni potrebna, saj tudi v skladu z veljavnimi določbami ZPOmK-1 Agencija navedena dejanja izvaja le izven izvedbe ustne obravnave.

V drugi alineji predlaganega drugega odstavka 21. člena je nadalje navedena možnost Agencije, da stranko povabi k razpravi o spornem stanju. Iz obrazložitve izhaja, da želi predlagatelj z navedeno določbo po vzoru Evropske Komisije uvesti možnost izmenjave mnenj Agencije in strank postopka t.i. »state of play« sestanke. Odvetniška zbornica pozdravlja pripravljenost predlagatelja k spremembi dosedanjega pristopa zaprtega vodenja postopka in se strinja, da bi bila izvedba »state of play« sestankov koristna za vodenje postopka, vendar ugotavlja, da predlagatelj namen navedene oblike komunikacije Evropske komunikacije s strankami postopka pomanjkljivo razume. Iz obrazložitve izhaja, da predlagatelj opredeljuje naravo te aktivnosti kot način zbiranja informacij in dokazov. Namen takšnih sestankov pri Evropski komisiji pa je zagotoviti večjo transparentnost postopka in ne novo dejanje v okviru dokaznega postopka. Ker torej sestanek po vzoru »state of play« sestankov Evropske komisije ne predstavlja izvajanja dokazov, ne obstaja obveznost izvedbe takšnih sestankov v okviru ustne obravnave. Tudi v tem primeru torej ne gre za izjemo od obveznosti izvedbe ustne obravnave po ZUP in je torej predlog nepotreben in predlagamo njegovo črtanje.

Predlagamo sicer, da se možnost sestankov med strankami in Agencijo uredi v novem 21.a členu s sledečo vsebino:

»21. člen

(sestanek o stanju postopka)

»(1) Agencija lahko stranko kadarkoli povabi na sestanek, da jo seznani s potekom postopka, svojimi ugotovitvami ter s predvidenimi nadaljnjimi koraki v postopku (v nadaljnjem besedilu: sestanek o stanju postopka). Predlog za izvedbo sestanka o stanju postopka lahko poda tudi stranka.

(2) Sestanek o stanju postopka ne predstavlja preiskovalnega dejanja, niti se na njem ne izvajajo dokazi, zlasti se ne zaslišujejo stranke ali priče. O sestanku o stanju postopka se ne vodi zapisnik ampak se sestavi uradni zaznamek, v katerem se navedejo udeleženci in čas izvedbe sestanka o stanju postopka.

(3) Stranka se ni dolžna udeležiti sestanka o stanju postopka in zavrnitev udeležbe na sestanku o stanju postopka ne more biti v škodo stranki.

(4) Če je v postopku udeleženih več strank, Agencija ni dolžna vabiti vseh strank na sestanek o stanju postopka. Agencija lahko vabi vsako stranko posebej, samo nekatere stranke ali več strank skupaj.«

Nadalje je napačna tudi uvrstitev tretje alineje, ki kot izjemo od izvedbe ustne obravnave določa možnost Agencije zahtevati od stranke, da navede dejstva in dokaze, dopolni ali pojasni pripravljalne vloge ter predloži listine in druge predmete in se izjavi o dejstvih, pomembnih za odločitve. Agencija lahko navedeno zahteva že na podlagi 27. člena ZPOmK-1 oziroma 36. člena ZPOmK-1.

Pripombe k tretjemu odstavku 21. člena

V celoti je nesorazmeren in neskladen z načelom materialne resnice predlog iz tretjega odstavka, ki opredeljuje najdaljši rok za predložitev pojasnil in dokazov s strani strank in kot posledico zamude določa, da Agencija ni dolžna upoštevati dejanj, izvedenih po poteku roka. V tem delu predlagamo črtanje. Navedena časovna omejitev predlaganja dokazov in pojasnil predstavlja nesorazmeren ukrep, ki onemogoča učinkovito izvrševanje pravic do obrambe preko doslednega spoštovanja načela kontradiktornosti in ne zagotavlja možnosti spoštovanja načela materialne resnice. Predlagatelj se v tem delu tudi napačno in neutemeljeno sklicuje, da naj bi enako ureditev časovne omejitve iz 36. člena ZPOmK-1 (kjer je določen najdaljši rok 45 dni za odgovor na povzetek relevantnih dejstev) Ustavno sodišče potrdilo kot skladno z Ustavo RS v odločbi U-I-40/12. Ustavno sodišče v navedeni odločbi ni niti presojalo, niti pritrnilo, da je omejitev roka za odgovor na povzetek relevantnih dejstev skladna z Ustavo RS. Ker gre za nesorazmerno omejitev, ki neutemeljeno omejuje možnosti spoštovanja načela materialne resnice in možnosti stranke do učinkovite izjave, je predlagana rešitev v neskladju z Ustavo RS. Enako po oceni Odvetniške zbornice Slovenije velja tudi za določba 36. člena ZPOmK-1. Rok za predložitev podatkov oblastnem organu je v zakonih opredeljen v interesu strank postopka, tako da se stranki postopka zagotovi zadosten čas za predložitev pojasnil in je torej določen kot minimalen rok. Rok za izvedbo ravnanj s strani oblastnih organov pa so praviloma opredeljeni kot najdaljši možni roki. Uveljavitev prekluzivnih rokov za izjavo strank postopka na zakonsko določeno maksimalno število dni v postopkih pred Agencijo je nedopustna že zaradi same narave postopka. ZPOmK-1 ne določa rokov, v katerih mora Agencija izvesti posamezna dejanja oziroma zaključiti postopek (razen instrucijskih rokov, ki nimajo posledic, če jih Agencija prekorači). Agencija tako praviloma izvaja dolgotrajne ugotovitvene postopke, kjer zbira veliko število podatkov in informacij. Pred izdajo povzetka relevantnih dejstev, lahko Agencija strankam tudi prepove dostop do spisa zadeve. Stranke se tako znajdejo v situaciji, ko prejmejo obširne navedbe in utemeljitve Agencije o obstoju kršitve, ki jih je Agencija lahko pripravljala tudi v obdobju več let, odgovor na ugotovitve pa lahko podajo zgolj v roku 45 dni. Če je pred seznanitvijo z ugotovitvami Agencije, strankam onemogočen še vpogled v spis, se 45 dnevni rok z vidika strank postopka še dodatno skrajša, saj se mora stranka postopka pred možnostjo učinkovite podaje izjave seznaniti tudi z dejstvi in dokazi na podlagi katerih je Agencija prišla do ugotovitev. Dostop do spisa in vpogleda v dokaze Agencije je praviloma dolgotrajen, tako da se rok za odgovor s strani stranke postopka še dodatno skrajša. Takšna omejitev možnosti izvajanje obrambe s strani strank v postopku proti oblastnemu organu z uveljavitvijo absolutnih rokov, v katerih morajo stranke podati izjavo in predložiti pojasnila ni skladna z Ustavo RS.

K 11. členu predloga ZPOmK-1G

Splošne pripombe

Primarno predlagamo črtanje 27.a člena.

Namen predloga novega 27.a člena bi lahko razumeli kot poskus izogiba zahtevam Ustavnega sodišča po spoštovanju minimalnih ustavnih pravic pravnih oseb pred samovoljnimi posegi oblastnega organa v sfero pravnih oseb.

S predlagano vsebino želi predlagatelj ponovno uveljaviti možnost izvajanja preiskave brez sodne odredbe oziroma želi pridobiti dodatno možnost prisilne pridobitve obremenilnih dokazov s strani podjetij brez upoštevanja privilegija zoper samoobtožbo, domneve o nedolžnosti ali zagotovljenega ustreznega pravnega varstva. Postopek pred Agencijo je zaradi njegovih resnih posledic za udeležene pravne osebe in njihove odgovorne osebe v obliki visokih predvidenih denarnih kazni, potrebno opredeliti kot postopek kaznovalne narave oziroma je potrebno pooblastila Agencije za pridobivanje podatkov v upravnem postopku, glede na mogočo uporabo pridobljenih podatkov tudi v kazenskem postopku, nedvomno potrebno presoјati kot pooblastila, ki so državnemu organu dana za izvedbo kaznovalnega postopka.

Odvetniška zbornica meni, da predlog ni sprejemljiv in je tudi nepotreben glede na obstoječa pooblastila Agencije. Primarno predlog daje Agenciji možnost vstopa v poslovne prostore podjetja brez odredbe sodišča, kar je v nasprotju z Ustavo. Pri tem je potrebno predlog upoštevati tudi v okviru predlagane uvedbe enotnega postopka, kar pomeni, da bo Agencija neposredno v enem postopku ugotavljanja kršitev izrekala tudi visoke denarne kazni.

Pripombe k prvemu odstavku 27.a člena

Predlog določa možnost zbiranja podatkov tudi neposredno v prostorih podjetja. Pri tem predlog napotuje tudi na smiselno uporabo določb 27. člena ZPOmK-1 o zahtevi za posredovanje podatkov. Ni jasno v kakšnem obsegu naj bi se smiselno uporabljale določbe 27. člena ZPOmK-1. Če je namen zagotoviti dolžnost predložitve podatkov tudi pod grožnjo izreka procesnih kaznih, bi zaradi pravne varnosti in jasnosti navedeno moralo biti izrecno opredeljeno.

Pripombe k drugemu odstavku 27.a člena

Kot izhaja zlasti iz opredelitve četrte alineje drugega odstavka predlaganega 27.a člena, ki omogoča Agenciji, da zapečati poslovne prostore in poslovno dokumentacijo do pridobitve odredbe o preiskavi, se s predlagano spremembo uzakonja možnost izvedbe preiskave, katere namen je šele odkrivati verjetnost obstoja kakršnekoli morebitne kršitve pravil konkurence, za t.i. ribarjenje (*»fishing*

expedition«). Za uporabo nove pristojnosti zbiranja podatkov v prostorih podjetja namreč Agencija ni dolžna predhodno izkazati verjetnosti obstoja kršitev.

Takšen poseg oblastnega organa tako ne more biti dopusten. Napačno in neutemeljeno je tudi sklicevanje na ureditev v zakon Zakona o inšpekcijskem nadzoru (ZIN). V postopkih, kjer se uporabljajo določbe ZIN, ki inšpektorjem omogočajo vstop v prostore in izvedbo nadzora brez predhodne odredbe gre za postopke, kjer se kršitve ugotavljajo na podlagi osebne zaznave in dejstev ugotovljenih v pregledu (npr. napačna označba na izdelkih v trgovini). V primeru kršitev prava varstva konkurence pa ne gre za kršitve, ki bi jih bilo možno zaznati neposredno z ogledom. Nujno je potreben pregled »skritih predelov« tj. računalnikov, pogodbene dokumentacije, internih aktov, itd. Uveljavitev pristojnosti po vzoru inšpektorskih pooblastil tako ni upravičena.

Sam predlog tudi ne opredeljuje pojma skriti predeli, kar dejansko onemogoča stranki postopka nadzor nad tem, ali Agencija deluje v okviru danih pooblastil in dopušča Agenciji nedopustno možnost širitve prostora preiskave.

Z opredelitvijo prisile strank postopka, njenih zaposlenih in članov organov vodenja in nadzora k podaji izjav in predložitvi dokumentacije Agencija nesorazmerno širi svoja pooblastila in strankam postopka onemogoča učinkovito izvajanje pravic do obrambe. Kot izhaja iz obrazložitve v primerljivih ureditvah stranke postopka in druge fizične osebe niso dolžne podajati izjav ali predložiti podatkov, s katerimi se dokazuje kršitev. Navedena prostovoljna narava sodelovanja v predlaganem členu ni spoštovana. Bistvena je tudi odsotnost ureditve, ki bi zagotavljala obvezno prisotnost odvetnikov. Prisotnost odvetnikov pa je nujna za zagotovitev varstva pravic strank postopka, saj predvidena nova pooblastila vključujejo možnosti izvajanja bistvenih ravnanj ugotovitvenega postopka. Izključitev pravice strank do zastopanja po odvetniku v postopku, kjer je zagrožena visoka denarna kazen predstavlja nedopusten poseg v zasebno sfero in kršitev načela pravne države.

Pripombe k tretjemu odstavku 27.a člena

Opredelitev enakih posledic za onemogočanje ali oviranje postopka zbiranja podatkov v prostorih podjetja kot v primeru preiskave, dejansko dodatno potrjuje, da nova pooblastila predstavljajo novo možnost preiskave brez sodne odredbe kar ni dopustno.

Pripombe k četrtemu odstavku 27.a člena

Navedeni odstavek vsebinsko ne sodi v izvajanje pooblastil v prostorih podjetij, saj predvideva možnost pridobivanja pojasnil v prostorih Agencije, kar konkretno predstavlja zaslišanje strank oziroma prič in kar se mora izvesti na ustni obravnavi ali s pomočjo komunikacijskih tehnologij.

Pripombe k petemu odstavku 27.a člena

Z vidika pravne varnosti je nedopustna in nesprejemljiva možnost, da Agencija sama pripravi prepis »relevantnih« delov posnetka, če se ustna pojasnila posnemajo na nosilec podatkov. Nedopustna je možnost, da bi Agencija sama odločila kateri deli izjave so relevantni, saj obstaja nevarnost, da bi Agencija izključila razbremenilne izjave.

Pripombe k šestemu in sedmemu odstavku 27.a člena

Pravno je nepravilna opredelitev zakonitih zastopnikov družbe kot prič. Zakoniti zastopniki družbe podajajo izjave v imenu in za račun družbe, takšna izjava tako predstavlja zaslišanje stranke in je potrebno dosledno spoštovati domnevo nedolžnosti. Stranka ni dolžna podati izjave, niti ni dolžna priznati kršitve, v kar bi bila na podlagi nove določbe šestega odstavka prisiljena.

Glede na kaznovalno naravo postopka pred Agencijo (zlati v posledici združitve postopkov in možnosti uporabe podatkov v kazenskem postopku), bi bilo smiselno za zaslišanje prič zagotoviti smiselno uporabo določb Zakona o kazenskem postopku. Nujno bi bilo zagotoviti obvezno prisotnost odvetnikov in vseh strank postopka, da se zagotovi spoštovanje načela kontradiktornosti (z neposredno možnostjo zasliševanja in postavljanja vprašanj tudi s strani strank)

Pripombe k osmemu in devetem odstavku 27.a člena

Predlagane omejitve glede dolžnosti pričanja so neupravičeno omejene v primerjavi z ureditvijo v drugih predpisih npr. Zakonu o splošnem upravnem postopku in Zakonu o kazenskem postopku. V celoti nesprejemljiva pa je določba devetega odstavka, ki dejansko pričam v celoti odvzame možnost zavrnitve pričanja. V konkretnem primeru bi zaradi neopredeljenosti oseb, ki lahko predstavljajo odgovorne osebe zoper katere se lahko vodi postopek o prekršku, možnosti zavrnitve pričanja morale dejansko biti širše.

1.3 K predlogu novega 27.b člena zbiranje podatkov v prostorih podjetja

Splošne pripombe

Primarno izražamo dvom, da bi institut nagrajevanja prijav kršitev dosegel svoj namen, saj ocenjujemo, da bi glede na nejasnost predlagane določbe želja po denarni nagradi dejansko lahko privedla do lažnih prijav, kar bi posledično privedlo do preobremenitve Agencije. Agencija bi namreč morala porabiti ogromno sredstev, da bi lahko pregledala vsako posamično prijavo, ki bi jo prejela, da bi potrdila, ali je prijava utemeljena oziroma neutemeljena. Glede na to, da prijavitelj ne more biti odgovorna oseba, je velika verjetnost, da prijavitelj ni seznanjen s kritičnimi informacijami, ki bi pripomogle k razjasnitvi preiskave. Kartelni dogovori so namreč v praksi zaupne narave, s katerimi je seznanjeno le majhno število ljudi. Spodbujanje poročanja Agenciji v zameno za plačilo pa celo lahko odvrne pravne osebe, da ustvarijo zanesljive notranje programe skladnosti poslovanja.

Določba ne predvideva zaščite identitete prijavitelja v primeru, če bi nastala utemeljena nevarnost za njeno življenje ali življenje njenega bližnjega. Predlog: identiteta prijavitelja se ne razkrije v nobenem primeru, razen če je ključnega pomena, da je prijavitelj zaslišan kot priča v postopku. Predlog 2: identiteta prijavitelja se razkrije, razen če prijavitelj izrecno zahteva, da se identiteta ne razkrije. Agencije takšne zahteve ne sme zavrniti.

Pripombe k prvemu odstavku 27.b člena

Določba prvega odstavka 27.b člena ne zagotavlja pravne varnosti, zaradi nedorečenosti posameznih pojmov. Fizična oseba, ki Agencijo seznanj s podatki, s katerimi Agencija še ni seznanjena in so po mnenju Agencije nepogrešljivi za dokazovanje kršitve iz 41.a člena tega zakona, in Agencija na podlagi ali ob pomoči teh podatkov izda odločbo iz 41.a člena tega zakona, je lahko upravičena do nagrade za razkritje kršitve.

Merila za presojo, ali so podatki nepogrešljivi za dokazovanje kršitve iz 41.a člena ZPOmK-1 niso zakonsko določena, temveč gre za odločitev Agencije. Odločitev Agencije je v tem pogledu povsem prosta. Fizična oseba je lahko upravičena do nagrade, vendar ne gre za pričakovano upravičenje oziroma pričakovano pravico, na podlagi katere bi bilo mogoče nagrado iztožiti. Tako ne nastane obveznost Agencije na izplačilo nagrade, fizična oseba pa nima upravičenja zahtevati izpolnitve obveznosti.

Nadalje navedena določba ne opredeljuje, kaj so to nepogrešljivi podatki. Z določbo namreč niso predpisana merila, kakšna naj bi bila vsebina podatkov in tako prijavitelju ne ponuja nobenih usmeritev glede vrste podatkov, ki naj bi jih predložil.

Upravičenec do nagrade je definiran preširoko, zaradi česar lahko pride do zlorab. Skladno z razumevanjem predmetne določbe je namreč lahko prijavitelj tudi uradna oseba, ki je zaposlena v

Agenciji oziroma druge povezane osebe, ki bi bila na kakršenkoli način po uradni dolžnosti seznanjena s primerom.

Pripombe k drugemu odstavku 27.b člena

Iz določbe ne izhaja, na kakšen način se določa višina denarne nagrade. Razumljivo je, da ni mogoče določiti natančne formule, ki bi prišla v poštev v vsakem konkretnem primeru, vendar bi bilo smiselno določiti vsaj okvire določanja višine denarne nagrade, in sicer primeroma več kategorij pomoči, ki jo lahko prijavitelj ponudi. Najbolj dragoceni podatki so seveda tisti, ki predstavljajo »neposreden dokaz«. Druga kategorija so »posredni dokazi«. Tretja kategorija pa je zgolj »pomoč tekom preiskave«. Prav tako je potrebno upoštevati tudi druge kriterije, npr. riziko pridobitve podatkov, vložena sredstva za pridobitev podatkov ipd.

Predlog: Agencija mora ne glede na to, ali dodeli nagrado ali ne, prijavitelju povrniti stroške, ki so mu nastali s pridobitvijo podatkov.

Pripombe k tretjemu odstavku 27.b člena

Določba prepoveduje uporabo podatkov v morebitnih drugih postopkih pred Agencijo, ne prepoveduje pa posredovanje podatkov drugim organom.

Pripombe k četrtemu odstavku 27.b člena

Določba ne upošteva dejstva, da ko se prične postopek namreč ni jasno, kdo je odgovorna oseba in kdo bi moral biti izključen kot možni upravičenec do denarne nagrade. Takšna določba vnaprej omejuje možnost nagrade določenim osebam, ki bi dejansko lahko ključno vplivale na ugotovitev kršitve. Primer: odgovorna oseba je lahko po razlagi trenutne določbe tudi delavec, ki je pooblaščen s strani odgovorne osebe, da se udeležuje sestankov kartela, pri čemer pa na vsebino sestankov ne more vplivati (ima določeno pooblastilo, kako postopati, kako glasovati ipd.). Teoretično lahko takšen delavec predstavlja odgovorno osebo, čeprav dejansko ni.

Pripombe k petemu odstavku 27.b člena

Predlog: potrebno je dodati pojasnilo, da predložitev podatkov o kršitvi ne predstavlja kršitve morebitne obveznosti o varovanju poslovnih podatkov ali pogodbe o zaposlitvi.

Pripombe k šestemu odstavku 27.b člena

Ni pojasnjeno, kako se denarna nagrada deli med več oseb, zato ni zagotovljena pravna varnost.

Predlog: informacija ne sme biti iz istega vira. V nasprotnem primeru lahko pride do zlorab.

Pripombe k osmemu odstavku 27.b člena

Rok za izplačilo denarne nagrade je izjemno dolg, kar kaže na to, da bo prijavitelj težko prišel do kakršnegakoli plačila, s tem pa bo dosežen ravno nasprotni učinek od zasledovanega, tj. v spodbudi po razkrivanju kartelov. Iz določbe ne izhaja jasno, če so zagotovljena sredstva za izplačila, nit kdaj bo izplačana. Zaradi navedene nejasnosti

Pred celotnim izplačilom se lahko nagrada delno izplača. Vsota delnih izplačil v obdobju enega leta ne sme presegati 50.000 EUR. Takšna določba omogoča zlorabe s strani Agencije. Primeroma: če bo prijavitelju prisojena nagrada v višini 500.000 EUR, lahko Agencija izplačilo nagrade zavleče na 10 let. Primerno bi bilo določiti najnižji znesek nagrade, ko delna izplačila niso dovoljena.

1.4 **K 12. členu predloga ZPOmK-1G**

Splošne pripombe

Predlagane spremembe pogojev za pridobitev odredbe za preiskavo načeloma niso sprejemljive, saj neutemeljeno širijo možnosti Agencije za izvedbo preiskave. Zaradi same narave postopka pred Agencijo pa bi bila smiselna dopolnitev 28. člena, ki ureja uvedbo preiskave, o obvezni prisotnosti odvetnika po vzoru določb Zakona o kazenskem postopku. Na ta način bi se lahko zagotovilo dosledno spoštovanje pravic strank v postopku.

Pripombe k spremembi tretjega odstavka 28. člena

Predlagana sprememba neutemeljeno širi možnost izvajanja preiskave tudi na primere kršitev izvršljivih odločb, ki jih izda Agencija (o kršitvi, o začasnih ukrepih, o sprejemu zavez in sporazuma o priznanju kršitve). V primeru izdaje odločb lahko Agencija določi tudi obliko nadzora, zato bi bila nesorazmerna dopustitev možnosti izvedbe preiskave.

Pripombe k novemu četrtemu odstavku 28. člena

Odvetniška zbornica se strinja s predlogom, da se v zakonu bolj natančno opredelijo pogoji za izdajo sodne odredbe za preiskavo, vendar meni, da nekateri izmed predlaganih pogojev niso ustrezni. Primarno bi moral biti pogoj za izdajo sodne odredbe izkazan obstoj utemeljenih razlogov za sum kršitve.

Razlikovanje pogojev za primer, če gre za preiskavo, ki se opravi pri pravni osebi ali pri drugih osebah, ki opravljajo gospodarsko dejavnost kot samostojni podjetniki ali posamezniki, ki opravljajo poklicno dejavnost je neutemeljena in nedorečena, saj ni konkretno opredeljeno kakšna je razlika v obsegu pravic do prostorske in komunikacijske zasebnosti. S takšno opredelitvijo se ne utrjuje pravna varnosti subjektov na trgu.

Neustrezna je tudi opredelitev pogoja za izdajo sodne odredbe v primeru, če Agencija zatrjuje, da obstajajo razlogi za sum, da je na podlagi zahteve za posredovanje podatkov pridobila nepravilne, nepopolne in zavajajoče podatke. S sklicevanjem na navedeni pogoj bi se Agencija lahko izognila izkazu utemeljenih razlogov za sum, da je prišlo do kršitve. Zoper zahtevo za posredovanje podatkov namreč ni možen postopek samostojnega sodnega varstva. Kljub neizkazani verjetnosti obstoja kršitve bi tako Agencija zgolj na podlagi dejstva, da sama ocenjuje, da ni pridobila popolnih zahtevanih podatkov na podlagi zahteve za posredovanje podatkov, brez ocenjevanja ali je bila zahteva za posredovanje podatkov sploh utemeljena pridobila možnost izvedbe preiskave.

Pripombe k spremenjenemu šestemu odstavku 28. člena

Menimo, da je neustrezna možnost izdaje ustne odredbe o preiskavi. Primerljive ureditve za izvedbo preiskave ne pozna niti Zakon o kazenskem postopku.

Zaradi same kaznovalne narave postopka pred Agencijo menimo, da bi bila ustrezna ureditev postopka zavarovanja dokazov s smiselno uporabo določb Zakona o kazenskem postopku.

Pripombe k novemu sedmemu odstavku 28. člena

Menimo, da možnost pritožbe neposredno na Vrhovno sodišče Republike Slovenije, v primeru, če sodnik na Okrožnem sodišču v Ljubljani ne izda odredbe o preiskavi, predstavlja odstop od splošne ureditve pristojnosti sodišč in je kot takšna neustrezna.

1.5 **K 13. členu predloga ZPOmK-1G**

Nimamo pripomb na samo definicijo, vendar menimo, da mora biti preiskava elektronskih naprav določno in izrecno opredeljena v odredbi za sodno preiskavo.

1.6 **K 14. členu predloga ZPOmK-1G**

Predlagane dopolnitve določajo prekluziven rok v katerem se lahko stranka postopka sklicuje na obstoj privilegirane komunikacije. Predlagana določba je nesprejemljiva, saj dokumentacija ne more izgubiti lastnosti privilegirane komunikacije, ki se nanaša na samo vsebino informacije, zaradi poteka časa za uveljavitev pravice. Predlagamo črtanje navedene določbe.

1.7 **K 15. členu predloga ZPOmK-1G**

Predlagane spremembe se nanašajo na črtanje obveznosti predložitve poročila o preiskavi kot je bila opredeljena v 34. členu ZPOmK-1. Ker so v 34. členu bile opredeljene specifične glede vsebine poročila o preiskavi, predlagamo, da se navedena določba ohrani.

2 **SPORAZUM O PRIZNANJU KRŠITVE**

2.1 **K 16. členu predloga ZPOmK-1G**

Predlagani vnos novega instituta »sporazuma o priznanju kršitve« se ocenjuje kot **pozitiven zakonodajni predlog**. Ob tem se opozarja na njegovo **neustrezno ureditev in sicer zaradi njegove časovne ter funkcionalne umestitve v okvir sodnega varstva pred Upravnim sodiščem**.

Iz citiranega gradiva (pri obrazložitvi 16. člena predloga ZPOmK-1G)¹ izhajajo le načelne prednosti različnih ureditev poravnave (*cartel settlements*). Poleg tega se v citiranem gradivu poudarja ravno smiselnost sklenitve poravnave pred nacionalnimi uradi za varstvo konkurence v kolikor se protikartelno varstvo zagotavlja v upravnem postopku. Končno tudi iz Obvestila Komisije o vodenju postopkov poravnave za sprejetje odločb v skladu s členoma 7 in 23 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 v kartelnih zadevah s spremembami² ter Uredbe Komisije (ES) št. 622/2008 z dne 30. junija 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 773/2004³ glede vodenja postopkov poravnave v kartelnih zadevah jasno

---

¹ ICN, 2008, Cartel Settlements, Kyoto, Japan, dostopno na:

<http://www.internationalcompetitionnetwork.org/uploads/library/doc347.pdf>

² UL C št. 167, z dne 2. 7. 2008 in UL C št. 256, z dne 5. 8. 2015.

³ UL L št. 171, z dne 1. 6. 2008.

izhaja, da je **sklenitev poravnave urejena v postopku pred Komisijo in ne šele v fazi sodnega varstva pred Splošnim sodiščem.**

Pri procesni umestitvi »sporazuma o priznanju kršitve, je namreč pomembno razumevanje institutov zavez in poravnave kot komplementarnih orodij. Če so zaveze predvidene kot »učinkovit ukrep preiskave«, sklenitev poravnave na drugi strani **omogoča hitrejši ter učinkovitejši način zaključka upravnega postopka, ko možnosti predlaganja zavez ni več.**⁴ **Zato bi moral biti namen sklenitve poravnave (oziroma sporazuma o priznanju krivde) ravno v sanaciji določbe o predlaganju zavez najpozneje do poteka roka za odgovor na povzetek relevantnih dejstev.** Če je smisel zavez v »nagraditvi« kršitelja za sodelovanje v postopku in posredovanje dokazov, je smisel poravnave v »nagraditvi« kršitelja zaradi učinkovito končanega upravnega postopka.⁵ S tem je sklenitev poravnave razumna v časovnem obdobju **pred izdajo končne ugotovitvene odločbe Agencije.** Predlagana ureditev pa ravno nasprotno, predvideva izvedbo celotnega postopka nadzora (z izdajo končne ugotovitvene odločbe) ter uvedbo in tek postopka sodnega varstva pred Upravnim sodiščem. S tem uresničevanje načela ekonomičnosti postopka ni spoštovano. Agencija in stranke se v okviru predlagane ureditve tudi ne bi izognile stroškom postopka nadzora in stroškom upravnega spora pred Upravnim sodiščem. **Institut poravnave se z novelo ZPOmK-1G ureja na novo, zato je njegova funkcionalna zamejitev na odmero denarne kazni po že izdani ugotovitveni odločbi (peti odstavek 39. a člena), iz vseh zgoraj navedenih razlogov ni smiselna.**

V 137. členu ZUP so določeni pogoji in učinki poravnave sklenjene v upravnem postopku, ki se smiselno lahko uporabijo tudi za sklenitev sporazuma o priznanju kršitve. Ob tem četrti odstavek 137. člena ZUP določa učinek poravnave kot »izvršljive odločbe, izdane v upravnem postopku«. **Z vidika pravice do učinkovitega sodnega varstva je bistvena možnost »sodnega preizkusa« tovrstnega sporazuma o priznanju kršitve kot to izhaja tudi iz ureditve postopka pred Komisijo.** S predlagano ureditvijo »sporazuma o priznanju kršitve« bi se namreč zaobšla pravica do ustreznega sodnega preizkusa pred Upravnim sodiščem. Krajša obrazložitev sklenjene poravnave po 137. členu ZUP pa bi omogočala vsebinsko zamejitev obsega njenega (morebitnega) nadaljnega sodnega preizkusa. **S sklenitvijo poravnave po 137. členu ZUP bi se postopek nadzora zoper podjetje končal.**

Z novelo ZPomK-1G se sistemsko vzpostavlja t. i. postopek administrativnega sankcioniranja, ki predvideva izdajo ureditvene odločbe iz 37. člena ZPOmK-1 z odmero denarne kazni. V tretjem odstavku 41. d člena je predvidena **izvedba ustne obravnave** zaradi ustrezne določitve višine denarne kazni. **V vseh postopkih nadzora** je to procesno najprimernejši trenutek sklenitve sporazuma o priznanju krivde, saj so tedaj odločilna dejstva že znana pri čemer pa postopek nadzora še ni končan.

---

⁴ Prim. Laina, F., Laurien, E., The EU Cartel Settlement Procedure: Current Status and Challenges, *Journal of European Competition Law & Practice*, Vol. 4, 2013, str. 210.

⁵ Prav tam, str. 211.

Gre za obravnavano situacijo »win-win«, ko Agencija na račun znižanja kazni (*settlement reduction*) (kljub že upoštevanemu »popustu« iz zavez) pristane na (vnaprejšnji) konec postopka nadzora.⁶

V zvezi s (sedaj) predvidenim sodnim preizkusom odmerjene višine denarne kazni s strani Upravnega sodišča, drži ugotovitev o neustreznosti priprave predloga poravnave s strani Upravnega sodišča po 57. členu ZUS-1. Ta ugotovitev torej potrjuje sistemsko logičnost sklenitve sporazuma o priznanju kršitve že v postopku nadzora in ne šele v postopku sodnega varstva. Čeprav se institut in domet urejanja sodne poravnave po ZUS-1 razlaga zelo široko⁷, se iz vseh navedenih razlogov zagovarja stališče o ustrežnejši ureditvi sporazuma o priznanju kršitve preko smiselne uporabe 137. člena ZUP že v postopku nadzora pred Agencijo, ki **končno ne onemogoča sklenitve poravnave v posamični zadevi šele v postopku sodnega varstva preko uporabe 57. člena ZUS-1.**

Predlog novega besedila 16. člena se glasi:

- (1) *Agencija lahko na lastno pobudo ali pobudo stranke postopka sklene sporazum o priznanju kršitve vse do izdaje odločbe iz prvega odstavka 37. člena tega zakona.*
- (2) *Za sklenitev sporazuma se smiselno uporabljajo določbe o poravnavi iz zakona, ki ureja upravni postopek.*
- (3) *Če agencija ali stranka v postopku zavrne sklenitev sporazuma o priznanju kršitve, agencija izročeni dokazov in izjav, danih zaradi tega postopka, če ta zakon ne določa drugače, ne sme uporabiti v postopkih po tem ali drugem zakonu.*
- (4) *V sporazum se napiše izrek odločbe iz 37. člena tega zakona in naloži denarna kazen iz 41. a tega zakona.*
- (5) *Sklenjen sporazum ima moč in naravo izvršljive odločbe. S sklenitvijo sporazuma se postopek zoper podjetje konča.*

3 UVEDBA ADMINISTRATIVNEGA SANKCIONIRANJA PR. OSEB - POENOTENJE POSTOPKOV

3.1 K 17. členu predloga ZPOmK-1G

Splošne pripombe

---

⁶ Več o tem prim. ureditev pred *Bundeskartellamt* – Settlement Procedure used by the *Bundeskartellamt* in fine proceedings, dostopno na:

http://www.bundeskartellamt.de/SharedDocs/Publikation/EN/Merkblaetter/Leaflet_Settlement_procedure.pdf?__blob=publicationFile&v=3

⁷ Prim. Galič A., v *Pravdni postopek: zakon s komentarjem*, 3. knjiga, GV Založba, 2009, str. 33. v zvezi z Zalar, B., v *Zakon o upravnem sporu, ZUS-1 s komentarjem*, GV Založba, 2008, str. 329.

Na načelni ravni podpiramo uvedbo enotnega postopka na področju ugotavljanja in sankcioniranja kršitev konkurenčnega prava, vendar pa menimo, da predlagana ureditev v določenih pogledih ni ustrezna iz razlogov, ki jih podajamo v nadaljevanju.

Prvič, iz predloga ZPOmK-1G je mogoče razbrati, da se predlagano t.i. administrativno sankcioniranje pravnih oseb uveljavlja le za kršitve, ki se nanašajo na omejevalna ravnanja (t.j. prepovedane omejevalne sporazume in prepoved zlorabe prevladujočega položaja), medtem ko za kršitve pravil na področju koncentracij ostaja v veljavi sedanja ureditev formalno ločenih postopkov, t.j. nadzornega (upravnega) in prekrškovnega postopka, v katerem Agencija izreka globe. Prav tako ostaja v veljavi sedanja ureditev glede sankcioniranja odgovornih oseb pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in njihovih odgovornih oseb ter posameznikov, ki samostojno opravljajo poklicno dejavnost.

Za zgoraj navedene subjekte (odgovorne osebe pravnih oseb, samostojne podjetnike posameznike in njihove odgovorne osebe ter posameznike, ki samostojno opravljajo poklicno dejavnost) oziroma kršitve konkurenčnega prava (kršitve pravil na področju koncentracij) tako ostaja v veljavi sedanja ureditev, po kateri se v posamezni zadevi vodita tako upravni kot tudi prekrškovni postopek. Menimo, da je takšna ureditev neustrezna, saj v postopku o prekrških ne zagotavlja minimalnih ustavnih garancij, ki gredo fizičnim in pravnim osebam, zoper katere se vodijo takšni postopki. Glede na kompleksnost zadev na področju konkurenčnega prava in višino zagroženih glob bi bilo treba prilagoditi tudi procesne pravice kršiteljev, zoper katere se vodi postopek o prekršku. Po veljavni ureditvi namreč glede procesnih pravic kršiteljev v postopkih o prekrških velja splošna ureditev iz ZP-1, ki je v določenih delih povsem neprimerna za postopek o prekršku v konkurenčnopravnih zadevah in celo ustavno sporna. Tako sta na primer za postopek o prekršku s področja varstva konkurence neprimerni določbi, ki določata (i) petdnevni rok kršitelju za predložitev izjave o dejstvih in okoliščinah prekrška (četrti odstavek 55. člena ZP-1) in (ii) osemdnevni rok za vložitev zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku (prvi odstavek 60. člena ZP-1). Navedena roka sta pretirano kratka roka v prekrškovnih postopkih pred Agencijo, saj dejansko izničujeta pravice kršiteljev in s tem posegata v njihove temeljne pravice, zagotovljene z Ustavo RS: zlasti pravico do izjavljanja (iz 22. člena Ustave RS), pravico do obrambe (iz 29. člena Ustave RS) in pravico do pravnega sredstva (iz 25. člena Ustave RS).

Po našem mnenju je sedanja ureditev postopkov, ki se vodijo pred Agencijo zaradi kršitev konkurenčnopravnih pravil, in iz katere izhaja prepletanje nadzornega (upravnega) in prekrškovnega postopka, ki sta sicer dva formalno ločena postopka, neustrezna in celo ustavno sporna.

Ne glede na trenutno formalno ločenost upravnega in prekrškovnega postopka v zvezi s kršitvami konkurenčnega prava, gre pri ugotavljanju kršitev po Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence⁸ (v nadaljevanju ZPOmK-1) po naravi za kaznovalni postopek, saj ugotovitev kršitve dejansko pomeni tudi ugotovitev objektivnih elementov prekrška in torej postopek po ZPOmK-1 neobhodno vpliva tudi

---

⁸ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 - odl. US, 63/13 - ZS-K in 33/14.

na postopek po Zakonu o prekrških⁹ (v nadaljevanju ZP-1). Ključna je zato zagotovitev ustavnih jamstev, ki gredo pravnim in fizičnim osebam v kaznovalnih postopkih, že v postopku po ZPOmK-1. Trenutna ureditev postopkov po ZPOmK-1 in ZP-1 tega ne zagotavlja.

Agencija tako zaradi neustrezne zakonske ureditve vodi dva ločena postopka (postopek nadzora, ki sam po sebi ni urejen kot kaznovalni postopek, in prekrškovni postopek), ki pa ju vodi isti organ in se nanašata na ista dejanska stanja. Dokazi o kršitvah se praviloma zbirajo v preiskovalnem postopku, ki je faza postopka nadzora (upravnega postopka), in se redno uporabljajo tudi v prekrškovnem postopku. Agencija tako praviloma izvede najprej nadzorni postopek in šele nato postopek o prekršku, zato v postopku pridobivanja dokaznega gradiva, ki se uporabi v kaznovalne namene, niso spoštovana vsa procesna jamstva, ki gredo domnevnim kršiteljem po prekrškovnem oziroma kaznovalnem pravu.

Večkrat je bilo že poudarjeno, da je zaradi specifične narave postopkov v konkurenčnih zadevah trenutna ureditev postopka o prekršku neprimerna, še posebej ker se uporabljajo določbe o hitrem postopku v ZP-1. Narava tovrstnih prekrškov tako brez dvoma terja posebno ureditev v ZP-1 (morda kot posebno poglavje) oziroma v procesnih določbah ZPOmK-1. Večina postopkov zaradi kršitev konkurenčnega prava, sploh pri kršitvah na področju prepovedanih omejevalnih ravnanj, je izrazito kompleksne narave, tako z vidika ugotavljanja dejanskega stanja kot tudi z vidika pravnih vprašanj, poleg tega pa so za tovrstne prekrške zagrožene zelo visoke globe, ki lahko znašajo za pravne osebe tudi več milijonov EUR za fizične osebe pa do 30.000 EUR. Zato je tem specifičnim lastnostim tovrstnih prekrškov treba prilagoditi tudi procesne pravice kršiteljev, zoper katere se vodi postopek o prekršku. Po veljavni ureditvi namreč glede procesnih pravic kršiteljev v postopkih o prekrških velja splošna ureditev hitrega postopka iz ZP-1, ki je v določenih delih povsem neprimeren za postopek o prekršku v konkurenčnopravnih zadevah in celo ustavno sporen (npr. petdnevni rok kršitelju za predložitev izjave o dejstvih in okoliščinah prekrška (četrti odstavek 55. člena ZP-1) in osemdnevni rok za vložitev zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku (prvi odstavek 60. člena ZP-1)). Navedena roka sta glede na obsežno gradivo v spisu in zahtevnost pravnih vprašanj pretirano kratka roka v prekrškovnih postopkih pred Agencijo in dejansko izničujeta pravice kršiteljev ter s tem posegata v njihove temeljne pravice, zagotovljene z Ustavo RS: zlasti pravico do izjavljanja (iz 22. člena Ustave RS), pravico do obrambe (iz 29. člena Ustave RS) in pravico do pravnega sredstva (iz 25. člena USRS).

Zaradi navedenega menimo, da je smiselno urediti postopek na način, da se bo pred Agencijo vodil enoten postopek (npr. po zgledu postopka pred Evropsko komisijo). V primeru, da bi pa ostala v veljavi sedanja ureditev, po kateri se v posamezni zadevi vodita tako upravni kot tudi prekrškovni postopek, pa bi bilo treba zagotoviti, da so že od formalnega začetka upravnega postopka strankam postopka zagotovljena temeljna jamstva poštenega postopka in dane ustrezne in zadostne možnosti za obrambo pred očitki Agencije v enakem obsegu kot je to zagotovljeno v kaznovalnem pravu.

---

⁹ Uradni list RS, št. 29/11 - uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 - odl. US in 92/14 - odl. US.

Dodatno izpostavljamo, da ima Agencija po veljavni ureditvi preširoko diskrecijsko pravico pri določanju višine glob, ki so lahko v postopku o prekrških s področja varstva konkurence izjemno visoke. Agencija namreč ni omejena z določitvijo objektivnih meril določenih v zakonu, ki jih mora upoštevati pri odmeri globe. Agencija v postopku odmere globe tudi ne odloča na podlagi vnaprej predpisanih pravil ali smernic, ki bi na splošno in abstraktno določale metodologijo za potrebe določitve višine glob, tako kot je to uveljavljeno v praksi Evropske komisije in tudi številnih drugih državah članicah EU. Zakonodajalec trenutno daje regulatornemu organu, Agenciji, pretirano in samovoljno pooblastilo za odločanje po prostem preudarku pri določanju glob za kršitev pravil o konkurenci¹⁰. Posledično strankam v postopkih o prekrških pred Agencijo ni zagotovljena pravna varnost in je kršeno načelo zakonitosti.

Prav zaradi specifičnosti zadev s področja konkurenčnega prava predlagamo v razmislek tudi ustanovitev posebnih oddelkov na sodiščih, ki bi obravnavali izključno primere, povezane z regulatorji kot so Agencija za varstvo konkurence, AKOS, ATVP ipd. S tem bi se omogočilo, da bi v zadevah odločali strokovno izobraženi sodniki, ki bi še posebej poznali specifične področij, ki jih pokrivajo regulatorji, kar bi zelo verjetno tudi pozitivno vplivalo na kvalitetnejše sodne odločbe in hitrejše reševanje primerov.

Glede zagotavljanja učinkovitega sodnega varstva in kontrole zakonitosti konkretnih odločitev regulatorjev v upravnih in prekrškovnih postopkih menimo, da bi bilo nujno potrebno omogočiti sodiščem, ki ugotovijo, da je odločitev Agencije oziroma regulatornega organa nezakonita, da tudi sama meritorno odločijo o zadevi. Zavzemamo se, da bi v postopkih sodne kontrole odločitev Agencije v celoti veljalo pravilo spora polne jurisdikcije, saj je glede na široka dana pooblastila regulatorju edino na ta način mogoče zagotoviti učinkovito varstvo pravic podjetij in posameznikov, ki se znajdejo v postopkih pred Agencijo.

Drugič, iz predloga ZPOmK-1G izhaja, da pri predlaganem t.i. administrativnem sankcioniranju pravnih oseb ne pride v poštev smiselna uporaba materialnopravnih in procesnih določb ZP-1. Novela ZP-1J je celo izrecno izključila uporabo določb ZP-1 za primere, če poseben zakon uvede administrativno sankcioniranje pravnih oseb (1. člen ZP-1J).

Glede na dejstvo, da je za te postopke izključena uporaba ZP-1 in da ne obstaja sistemski zakon, ki bi na abstraktni ravni določal materialnopravna in procesna pravila za administrativno sankcioniranje, bi morala biti ta pravila vsebovana v ZPOmK-1. Čeprav predlog ZPOmK-1G ureja določena vprašanja, je ostalo odprtih več vprašanj, na kar opozarjamo v pripombah k posameznim določbam predloga ZPOmK-1G.

---

¹⁰ Prim 5. odst. 17. člena ZP-1.

3.2 **Pripombe k posameznim določbam**

K 2. odstavku 41.a člena

Zaradi jasnosti in nedvoumnosti določbe predlagamo, da se v drugem odstavku 41.a člena beseda »podjetje« nadomesti z besedama »pravne osebe«, tako da se po novem glasi:

»(2) Denarna kazen za vsako kršitev iz prejšnjega odstavka ne presega 10 % letnega prometa pravne osebe iz predhodnega poslovnega leta.«

K 3. odstavku 41.a člena

Predlagamo črtanje določbe tretjega odstavka 41.a člena. Predlagatelj ZPOmK-1G navaja, da tretji odstavek 41.a člena ureja pravno podlago, da se denarna kazen naloži tudi pravnim osebam, ki niso del enotnega gospodarskega subjekta in niso neposredno izvršila kršitve, so pa omogočile izvršitev kršitve. S tem naj bi bile zajete situacije, ko pravne osebe, kot so svetovalna podjetja, organizirajo kartelne sestanke. Pri tem se sklicuje na sodbo Sodišča EU v zadevi AC-Treuhand AG, C 194/14 P (točke 26. - 47.), iz katere naj bi izhajala odločitev, da je svetovalno podjetje odgovorno za kršitev 101. člena PDEU, čeprav ni dejavno na trgu, na katerega se je nanašal kartelni dogovor, ter da vzpostavitev takšne odgovornosti ne krši načela zakonitosti. Predlagatelj nadalje navaja, da je sodbo v zadevi AC-Treuhand potrebno brati skupaj s sodbo v zadevi Schenker & Co. in drugi, C-681/11, iz česar naj bi izhajalo, da je potrebno denarno kazen naložiti tudi tovrstnim udeležencem, pravnim osebam.

Menimo, da predlagana določba ni potrebna, saj iz sodb Sodišča EU, na katere se sklicuje predlagatelj ZPOmK-1G, izhaja, da je tovrstna udeležba že zajeta v pojmu kršitev konkurenčnega prava, konkretno v 101. členu PDEU in s tem tudi 6. členu ZPOmK-1, ki povzema vsebino 101. člena PDEU. To smiselno tudi priznava predlagatelj ZPOmK-1, ki pa dodaja, da je treba zaradi jasnosti določbe smiselno to še posebej izpostaviti. Z navedenim se ne strinjamo, saj bi lahko takšno povzemanje odločitev sodišča oziroma sodne prakse, ki se vseskozi razvija, na raven zakonskih določb, pomenilo kršitev načela pravne varnosti. Odločitve sodišča so bile sprejete v izjemnih primerih, v katerih so bile podane določene okoliščine, vezane na konkretno situacijo. S predlagano določbo se vpeljuje nedoločene pravne pojme kot je »spodbujanje ali kako drugače bistveno prispevanje h kršitvi«, na podlagi katerih se vzpostavlja za kršitve konkurenčnega prava posebna odgovornost pravnih oseb, ki niso neposredno sodelovale pri kršitvi in niso del enotnega gospodarskega subjekta. Takšna besedna zveza dopušča različne pomene in s tem ustvarja pravno negotovost ter omogoča, da se kot prepovedana ravnanja obravnavajo tudi dejanja, ki kot taka niso prepovedana v konkurenčnem pravu.

Predlagatelj ZPOmK-1G tudi navaja, da takšna določba ne odstopa od veljavne ureditve udeležbe iz ZP-1, pri tem pa očitno prezre, da se za institut udeležbe v prekrškovnem pravu v materialnem delu smiselno uporabljajo določbe KZ-1, iz katerih izhaja, da mora biti pri napeljevanju in pomoči podan naklep (v predlogu ZPOmK-1G pa je navedena tudi malomarnost, kar je v nasprotju z ureditvijo v

kaznovalnem pravu), pri čemer so v ZP-1 (oz. ZK-1) podane tudi meje kaznivosti udeležencev. Tega pa predlagana ureditev ne vsebuje, saj naj bi bila v delu administrativnega sankcioniranja pravnih oseb uporaba določb ZP-1 v celoti izključena.

Ocenjujemo, da predlagana določba širi odgovornost pravnih oseb preko meja, ki jih je začrtalo Sodišče EU v sodbah, na katere se sklicuje predlagatelj ZPOmK-1G. Najprej je treba poudariti, da se citirana sodna praksa nanaša le na kršitve 101. člena PDEU (oziroma 6. člen ZPOmK-1), ne pa na ostale kršitve konkurenčnih pravil, tudi ne na kršitve 102. člena PDEU (oziroma 9. člena ZPomK-1)!

V zadevi AC-Treuhand je sodišče povzelo dotedanjo sodno prakso, po kateri mora Komisija pri sporazumih in usklajenih ravnanjih, katerih cilj je protikonkurenčen, da bi bilo mogoče sklepati o udeležbi podjetja pri kršitvi in o njegovi odgovornosti za vse druge elemente, ki jih obsega, dokazati, da je to podjetje z lastnimi ravnanji želelo prispevati k skupnim ciljem vseh udeležencev in da je vedelo za dejanska ravnanja, ki so jih predvidela ali izvajala druga podjetja pri uresničevanju teh ciljev, ali da je lahko ta ravnanja razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti tveganje (30. točka sodbe AC-Treuhand). Sodišče je v konkretnem primeru ugotovilo, da je imela družba AC-Treuhand ključno vlogo, ki jo je – podobno pri obeh zadevnih kršitvah – imela s tem, da je proti plačilu organizirala več sestankov, na katerih je bila prisotna in dejavno sodelovala, zbirala podatke o prodaji na zadevnih trgih in jih dajala na voljo proizvajalcem toplotnih stabilizatorjev, ponujala, da ob napetih odnosih med temi proizvajalci ravna kot posrednica, in te proizvajalce spodbujala k sprejemanju kompromisov (37. točka sodbe). Iz tega je bilo po oceni sodišča razvidno, da ravnanje družbe AC-Treuhand spada neposredno med prizadevanja proizvajalcev toplotnih stabilizatorjev tako v zvezi s pogajanjem kot v zvezi z nadzorom izvajanja obveznosti, ki so jih zadnjenavedeni določili v okviru kartelov, saj je namen storitev, ki jih je opravila družba AC-Treuhand na podlagi pogodb o zagotavljanju storitev, sklenjenih z navedenimi proizvajalci, zavestno izpolnjevanje zadevnih protikonkurenčnih ciljev, ki so določanje cen, razdelitev trgov in strank ter izmenjava poslovno občutljivih informacij (38. točka sodbe). Skladno z navedenim je sodišče menilo, da kljub dejstvu, da je družba AC-Treuhand svetovalno podjetje (ki ne izvaja gospodarsko dejavnost na upoštevem trgu, na katerem se je omejevanje konkurence izvajalo ali naj bi se izvajalo) ni mogoče šteti, da njeno delovanje v vlogi svetovalnega podjetja pomeni zgolj postransko storitev, ki ni povezana z obveznostmi, ki so jih pogodbeno določili proizvajalci, in z omejevanjem konkurence, ki je posledica navedenega.

Dodajamo, da je sklicevanje na sodbo v zadevi Schenker & Co. in drugi za primer utemeljevanja predlagane določbe neutemeljeno, saj je v navedeni zadevi šlo za odločanje o dveh predhodnih vprašanih in sicer (i) glede subjektivnih pogojev v zvezi z naložitvijo globe kršitelju pravil EU o konkurenci, zlasti glede učinkov, ki jih na te pogoje lahko ima pravni nasvet ali odločitev nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, in (ii) ali lahko nacionalni organ, pristojen za konkurenco, ugotovi kršitev pravil EU o konkurenci, ne da bi kršitelju naložil globo, če zadevno podjetje sodeluje v programu prizanesljivosti. Sodišče je sprejelo stališče, da je treba 101. člen PDEU razlagati tako, da se

podjetje, ki je to določbo kršilo, ne more izogniti naložitvi globe, če je do navedene kršitve prišlo, ker je bilo v zmoti glede zakonitosti svojega ravnanja zaradi pravnega nasveta odvetnika ali odločitve nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco. Sodba v zadevi Schenker se tako ne nanaša na odgovornost pravnih oseb, ki niso del enotnega gospodarskega subjekta in niso neposredno izvršila kršitve, temveč pravi, da se podjetje oziroma pravna oseba, ki krši določbo 101. člena PDEU ne more razbremeniti odgovornosti s sklicevanjem na napačni pravni nasvet odvetnika (ali odločitev nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco). Glej tudi pripombe v nadaljevanju k predlaganemu prvemu odstavku 41.c člena ZPOmK-1G.

K 1. odstavku 41.b člena

Predlagamo, da se besedilo določbe prvega odstavka 41.b člena spremeni tako, da se po novem glasi:

»(1) Enotni gospodarski subjekt sestavljajo lastniško ali upravljavsko povezane pravne osebe, ki skupaj opravljajo dejavnost podjetja tako, da katera od pravnih oseb enotnega gospodarskega subjekta dejansko neposredno ali posredno izvaja odločilni vpliv na ravnanja druge pravne osebe enotnega gospodarskega subjekta.«

Iz prakse Sodišča EU (glej povzeto prakso v sodbi v zadevi Evonik Degussa, C-155/14 P z dne 16. 6. 2016) je razvidno, da se lahko naloži plačilo globe na matično družbo, ne da bi bilo treba dokazati, da je bila matična družba pri tej kršitvi osebno vpletena, vendar se v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča odgovornost za ravnanje hčerinske družbe lahko pripiše njeni matični družbi, le kadar hčerinska družba, čeprav je ločen pravni subjekt, o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, ampak se v bistvenem ravna po navodilih matične družbe, in sicer predvsem zaradi gospodarskih, organizacijskih in pravnih povezav med obema pravnima subjektoma.

Za vzpostavitev solidarne odgovornosti matične družbe za ravnanje njene hčerinske družbe mora biti ugotovljeno dejansko izvajanje odločilnega vpliva (ne zadošča že sama možnost vplivanja). Navedeno izhaja tudi iz sodbe v zadevi Fuji Electric, T-132/07, kjer je sodišče pojasnilo, da mora načeloma Komisija dokazati, da so matične družbe dejansko odločilno vplivale na ravnanje odvisne družbe na trgu (točke 180.-185.). Da gre za dejanski nadzor, ki mora biti podan ob storitvi kršitve, je razvidno tudi iz 59. točke sodbe v zadevi Fuji Electric.

K 3. odstavku 41.b člena

Predlagamo, da se v tretjem odstavku 41.b člena črta besedilo »ali ima izključna pooblastila upravljati dejavnost pravne osebe iz prvega odstavka prejšnjega člena oziroma je vpliv drugih oseb, ki so neposredni ali posredni lastniki kapitala pravne osebe iz prvega odstavka prejšnjega člena ali temu

smiselnih pravic, tako zanemarljiv, da te osebe niso mogle vplivati na ravnanja pravne osebe iz prvega odstavka«, tako da se po novem glasi:

»(3) Šteje se, da je pravna oseba enotnega gospodarskega subjekta izvršila kršitev skupaj z drugo pravno osebo enotnega gospodarskega subjekta, če je v obdobju kršitve neposredni ali posredni izključni lastnik kapitala pravne osebe iz prvega odstavka prejšnjega člena.«

Iz prakse Sodišča EU izhaja, da je domneva dejanskega izvajanja odločilnega vpliva sprejeta le za primer, da ima neposredno ali posredno v lasti ves ali skoraj ves kapital svoje hčerinske družbe (glej npr. sodbo v zadevi Evonik Degussa, C-155/14 P, točka 28., kjer je navedeno: iz ustaljene sodne prakse Sodišča je razvidno, da v posebnem primeru, v katerem ima matična družba neposredno ali posredno v lasti ves ali skoraj ves kapital svoje hčerinske družbe, ki je kršila pravila Evropske unije o konkurenci, obstaja izpodbojna domneva, da ta matična družba dejansko odločilno vpliva na hčerinsko družbo.)

Glede na navedeno predlagana določba presega okvir, ki jih je načrtalo Sodišče EU, in jo je treba v tem delu črtati.

K 4. odstavku 41.b člena

Predlagamo, da se četrti odstavek 41.b člena spremeni, tako da se po novem glasi:

»(4) Pravna oseba iz prejšnjega odstavka lahko dokaže, da v obdobju kršitve ni izvajala odločilnega vpliva na pravno osebo iz prvega odstavka 41.a člena.«

Iz sodne prakse Sodišča EU izhaja, da mora zgoraj navedeno domnevo ovreči matična družba s tem, da predloži zadostne dokaze, da njena hčerinska družba na trgu ravna samostojno. Iz prakse tudi izhaja, da mora v tem smislu matična družba podati dokaz, da v obdobju kršitve ni izvajala odločilnega vpliva na hčerinsko družbo (glej npr. sodbo v zadevi Evonik Degussa, točka 42-44).

K 5. odstavku 41.b člena

Iz določbe petega odstavka 41.b člena izhaja, da naj bi bile pravne osebe solidarno odgovorne za plačilo denarne kazni »tudi v primeru statusno pravnega preoblikovanja enotnega gospodarskega subjekta ali drugačnega prenosa premoženja na drug pravni subjekt.« Nadalje je določeno, da naj bi se s tem povezana dejstva lahko ugotavljala v postopku izvršitve odločbe.

Predlagano ureditev je mogoče razumeti v smislu, da bo vsak pravni subjekt, na katerega bo pravna oseba, ki je izvršila kršitev, na kakršenkoli način prenesla kakršnokoli premoženje solidarno odgovarjal za plačilo denarne kazni, ki jo bo izrekla Agencija. Takšno širjenje solidarne odgovornosti za plačilo

denarne kazni v primeru gospodarske kontinuitete ne izhaja iz konkurenčnega prava EU, prav tako ne iz odločbe Sodišča EU v zadevi MCH, na katero se sklicuje predlagatelj, kjer je šlo za razlago Direktive 78/855 o združitvi delniških družb. Sodišče EU se je v navedeni zadevi opredelilo le glede razlage »združitve s pripojitvijo«, glede katere je zavzelo stališče, da povzroči prenos obveznosti plačila globe, naložene z dokončno odločbo po tej združitvi za kršitve delovnega prava, ki jih je prevzeta družba storila pred navedeno združitvijo, na prevzemno družbo.

Iz sodne prakse EU (glej npr. sodbo v zadevi Fuji Electric T-132/07, točka 167. in nasl.) izhaja, da treba ločiti med dvema vrstama odgovornosti, saj mora oseba, ki je podjetje vodila med njegovim sodelovanjem pri kršitvi, za to kršitev načeloma odgovarjati v skladu z načelom osebne odgovornosti, medtem ko se zdi, da prenos odgovornosti na podlagi tako imenovanega merila „gospodarske kontinuitete“ pomeni odstopanje od tega načela. Glede meril gospodarske kontinuitete in pripisovanja odgovornosti v primerih statusnih preoblikovanj izpostavljam sodbo Sodišča EU v zadevi Evropska komisija proti Parker Hannifin Manufacturing Srl in Parker-Hannifin Corp C-434/13 P.

»40. Sodišče je ugotovilo, da kadar je subjekt, ki je kršil pravila o konkurenci, pravno ali organizacijsko spremenjen, ta sprememba ne pomeni nujno ustanovitve novega podjetja, ki ni odgovorno za ravnanja predhodnega subjekta v nasprotju s pravili o konkurenci, če iz gospodarskega gledišča med subjektoma obstaja istovetnost. Če bi se namreč podjetja lahko izognila sankcijam zgolj na podlagi dejstva, da se je spremenila njihova istovetnost zaradi prestrukturiranja, prenosov ali drugih pravnih ali organizacijskih sprememb, bi bil cilj kaznovanja ravnanj, ki so v nasprotju s pravili o konkurenci, in preprečevanja njihovih ponovitev z odvračilnimi sankcijami tako ogrožen (sodba ETI in drugi, EU:C:2007:775, točki 41 in 42 in navedena sodna praksa).

41. Sodišče je tako razsodilo, da kadar dva subjekta sestavljata enoten gospodarski subjekt, dejstvo, da subjekt, ki je storil kršitev, še obstaja, samo po sebi ne preprečuje, da bi bil sankcioniran subjekt, h kateremu so bile prenesene njegove gospodarske dejavnosti. Tako izvajanje sankcije je zlasti dopustno, kadar sta ta subjekta pod nadzorom iste osebe in sta glede na tesne vezi, ki ju povezujejo na gospodarskem in organizacijskem področju, uporabljala v glavnem iste gospodarske smernice (sodbi ETI in drugi, EU:C:2007:775, točki 48 in 49 in navedena sodna praksa, in Versalis/Komisija, EU:C:2013:386, točka 52).«

Iz citirane sodne prakse tako izhaja, da je pravni naslednik lahko odgovoren za ravnanja predhodnega subjekta, vendar mora iz gospodarskega gledišča med subjektoma obstajati istovetnost. Subjekt, h kateremu so bile prenesene gospodarske dejavnosti, je lahko sankcioniran, kadar sta ta subjekta pod nadzorom iste osebe in sta glede na tesne vezi, ki ju povezujejo na gospodarskem in organizacijskem področju, uporabljala v glavnem iste gospodarske smernice.

Zato je treba predlagano določbo črtati oziroma jo spremeniti tako, da bo jasno in nedvoumno določeno, v katerih primerih oziroma pod kakšnimi pogoji pri prenosu premoženja odgovarjajo subjekti, na katere je bilo premoženje preneseno, za plačilo denarne kazni skupaj s pravno osebo, ki je sodelovala pri kršitvi.

K 1. odstavku 41.c člena

Menimo, da je določba prvega odstavka 41.c člena, po kateri je odgovornost (namen ali malomarnost) pravne osebe podana, »če pravna oseba ni mogla prezreti protikonkurenčnosti svojega ravnanja, ne glede na to, ali se je zavedala, da krši določbe 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali določbe izvršljive odločbe, izdane na podlagi 37., 38., 39. ali 39.a člena tega zakona«, neustrezna, saj pravnim osebam oziroma možno razbremenitve odgovornosti glede na sedanjo ureditev, pri čemer takšna zahteva tudi ne izhaja iz prava EU. Ocenjujemo, da predlagana določba onemogoča pravnim osebam sklicevanje na pravno zmoto in s tem razbremenitev odgovornosti iz upravičenih razlogov.

Strinjamo se z navedbami predlagatelja (glej str. 66 Osnutka predloga ZPOmK-1 z dne 6. 6. 2016), da sta namen in malomarnost pravne osebe v praksi prava EU ustaljen koncept ter da je na krivdni odgovornosti temelječa ureditev razumljiva, ker je predmet sankcioniranja v konkurenčnem pravu zavestno ravnanje podjetij in podjetniških združenj na trgu, s katerim se protipravno omejuje konkurenca. Administrativnega sankcioniranja kršitev na področju konkurenčnega prava zato ni mogoče zasnovati v smislu čiste objektivne odgovornosti za določena tržna stanja, ampak gre lahko le za subjektivno odgovornost za protipravno ravnanje podjetja na trgu. Ta oblika odgovornosti pa je lahko zelo postrožena, saj zadošča že najmanjša stopnja malomarnosti, ki se jo pogosto ugotavlja z objektiviziranimi merili, npr. da glede na ugotovljena dejstva ni bilo mogoče, da poslovodni organi družbe ne bi vedeli za protikonkurenčne učinke ravnanja podjetja oziroma da bi zanje pri najvišji stopnji skrbnosti morali vedeti.

Prav tako sprejemamo pojasnila predlagatelja glede veljavne ureditve odgovornosti pravnih oseb za prekrške po določbah ZP-1, da je bila z uveljavitvijo novele ZP-1G vzpostavljena samostojna odgovornost pravne osebe, ne glede na odgovornost fizične osebe. Odgovornost pravne osebe je tako bolj objektivizirana, pri čemer za ugotovitev odgovornosti pravne osebe zadošča ugotovitev, da so nadzorni mehanizmi sicer bili vzpostavljeni, pa iz razlogov na strani nadzornih organov niso delovali, ali pa da pravna oseba nadzornih mehanizmov sploh ni imela. Ali je nadzorni organ (fizična oseba) za to kriv ali ne, se ne bo ugotavljalo, saj zadošča, da je pravna oseba dolžno nadzorstvo opustila.

Skladno z navedenim menimo, da bi bilo treba za ureditev glede ugotavljanja odgovornosti pravnih oseb še naprej uporabljati smiselno določbe ZP-1 (oziroma KZ-1, na smiselno uporabo katerih odkazuje ZP-1) oziroma to urediti v celoti v ZPOmK-1, saj veljavni ZPOmK-1 (niti predlog ZPOmK-

1G) ne vsebuje materialnopravnih določb glede odgovornosti pravnih oseb (opredelitev namena in malomarnosti), izključitve odgovornosti (npr. poskus, dejanska in pravna zmeta), udeležbe pri kršitvi (opredelitev pomoči in napeljevanja) idr.

Navedeno tudi ni v nasprotju s pravom EU, saj to ne nalaga državam članicam vzpostavitve objektivne odgovornosti, temveč dopušča, da države članice uvedejo subjektivne pogoje oziroma odgovornost, ki pa morajo biti najmanj enako strogi kot tisti iz 23. člena Uredbe št. 1/2003 (sodba v zadevi Schenker, C-681/11, točki 35. in 36.). Iz 23. člena Uredbe št. 1/2003 pa jasno in nedvoumno izhaja, da lahko Komisija podjetjem z odločbo naloži globo, kadar »naklepno ali iz malomarnosti« kršijo določbe 101. ali 102. člena PDEU. Pri tem pa sodišče v isti sodbi tudi opozarja, da se lahko nacionalni organi, pristojni za konkurenco, izjemoma odločijo, da globe ne naložijo, čeprav je podjetje naklepno ali iz malomarnosti kršilo člen 101 PDEU. To se lahko zgodi zlasti, kadar naložitvi kazni nasprotuje katero od splošnih načel prava Unije, kot je načelo varstva legitimnega pričakovanja (40. točka sodbe v zadevi Schenker).

Sodišče EU je v sodbi Schenker odgovarjalo na vprašanje glede izključitve odgovornosti zaradi pravne zmote, kjer je za konkretni primer podalo stališče, da se podjetje, ki krši 101. člen PDEU, ne more izogniti globi (razbremeniti odgovornosti) s sklicevanjem na zmoto glede zakonitosti svojega ravnanja zaradi pravnega nasveta odvetnika ali odločitve nacionalnega organa pristojnega za konkurenco. Tudi primeri iz sodne prakse EU, na katere se sklicuje predlagatelj (združene zadeve IAZ International Belgium in drugi proti Komisiji, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin proti Komisiji in Deutsche Telekom proti Komisiji), se nanašajo na možnost razbremenitve odgovornosti s sklicevanjem na pravno zmoto. Poudarjamo, da gre za primere iz sodne prakse, v katerih je sodišče presojalo argumente podjetij, ki so jih podali v smeri razbremenitve odgovornosti v posamičnih zadevah, pri čemer ne izhaja, da je sklicevanje na pravno zmoto samo po sebi izključeno.

Skladno z navedenim predlagamo, da se v primeru, da zakon ne bo vseboval smiselne uporabe določb ZP-1 za administrativno sankcioniranje, določba prvega odstavka 41.c člena ustrezno spremeni in dopolni, tako da bo omogočeno pravnim osebam sklicevanje na pravno zmoto in s tem razbremenitev odgovornosti, tako kot to izhaja iz kazenskega prava (31. člen KZ-1, ki se smiselno uporablja tudi v postopku o prekršku), ki že sedaj onemogoča razbremenitev odgovornosti tako kot v navedenih primerih iz prakse Sodišča EU, ki so bili obravnavani na konkurenčnopravnem področju. Poudarjamo, da določba iz KZ-1 (2. odstavek 31. člena) ne preprečuje Agenciji, da pri presoji posameznega primera pri sklicevanju pravne osebe na pravno zmoto uporabi prakso Sodišča EU glede razlogov, ki se upoštevajo za razbremenitev odgovornosti pravne osebe.

Nadalje predlagamo, da se omogoči tudi v primeru administrativnega sankcioniranja možnost sklicevanja na dejansko zmoto, kot je dopustno v prekrškovnih postopkih. Poleg navedenega je iz sodbe v zadevi Schenker, C-681/11, mogoče razbrati, da ne nasprotuje pravu EU, da nacionalna

ureditev omogoča nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco, da izjemoma odločijo, da globe ne naložijo, čeprav je podjetje naklepno ali iz malomarnosti kršilo člen 101 PDEU. Zato predlagamo, da se doda tudi možnost izrekanja opozoril (za kršitve neznatnega pomena) in opominov (kjer se upošteva okoliščine, v katerih je bila kršitev storjena in ravnanje podjetja po kršitvi).

K 3. odstavku 41.c člena

Nasprotujemo predlagani ureditvi teka zastaralnih rokov, po kateri naj bi zastaralni roki tekli od dneva, ko je kršitev prenehala, in predlagamo, da se obdrži v veljavi sedanja ureditev, po kateri začne teči zastaralni rok od dneva, ko je bila kršitev storjena (glej 75. člen ZPOmK-1 in 42. člen ZP-1).

Predlagana ureditev neutemeljeno odstopa od veljavne ureditve teka zastaralnih rokov. Po Uredbi 1/2003 (25. člen) velja petletni zastaralni rok za tovrstne kršitve. Glede teka zastaralnih rokov uredba določa v drugem odstavku 25. člena: »Zastaranje začne teči na dan, ko je bila kršitev storjena. Vendar pa pri trajajočih ali ponavljajočih se kršitvah zastaranje začne teči na dan, ko kršitev preneha.« Iz navedenega izhaja, da v pravu EU začne teči zastaralni rok od dneva, ko je kršitev prenehala, le v primerih trajajočih ali ponavljajočih se kršitvah, ki bi jih moral predlagatelj tudi določno opredeliti.

K 4. odstavku 41.c člena

Prav tako nasprotujemo določbi, da ponovitev kršitve v petih letih od kar je prenehala kršitev pretrga zastaranje (tek relativnega zastaralnega roka), in predlagamo, da se glede pretrganja zastaranja smiselno obdrži v veljavi sedanja ureditev oziroma ureditev iz ZP-1, po kateri zastaranje pretrga vsako dejanje organa, pristojnega za postopek, ki meri na pregon storilca prekrška. Po vsakem pretrganju začne teči zastaranje znova, vendar pa postopek o prekršku v nobenem primeru ni več mogoč, ko poteče dvakrat toliko časa, kolikor ga zahteva zakon za zastaranje postopka o prekršku. Po ZP-1 se zastaranje pretrga tudi, če stori storilec v času, ko teče zastaralni rok, enako hud ali hujši istovrstni prekršek.

Po Uredbi 1/2003 (3. odstavek 25. člena) pretrgajo zastaranje za nalaganje globe ali periodičnih denarnih kazni »vse dejavnosti, ki jih zaradi preiskave ali postopka v zvezi s kršitvijo izvaja Komisija ali organ, pristojen za konkurenco v državi članici«. Zastaranje se pretrga z dnem, ko je o dejanju uradno obveščeno vsaj eno podjetje ali podjetniško združenje, ki je sodelovalo pri kršitvi. Dejanja, ki pretrgajo zastaranje, so zlasti naslednja:

- (a) pisne zahteve Komisije ali organa, pristojnega za konkurenco v državi članici, za informacije;
- (b) pisna dovoljenja za izvajanje pregledov, ki jih Komisija ali organ, pristojen za konkurenco v državi članici, izda svojim uradnikom;
- (c) začetek postopkov Komisije ali organa, pristojnega za konkurenco v državi članici;

(d) uradno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah s strani Komisije ali organa, pristojnega za konkurenco v državi članici.

Pretrganje velja za vsa podjetja ali podjetniška združenja, ki so udeležena pri kršitvi.

Skladno z navedenim bi bilo treba pretrganje zastaranja urediti v zgoraj navedenih okvirih, iz katerih jasno izhaja, da v vsakem primeru velja absolutni zastaralni rok 10 let in tudi, da zastaranje pretrga ponovitev enake ali hujše istovrstne kršitve znotraj petletnega relativnega zastaralnega roka, ki se šteje od dneva storitve kršitve in ne od dneva od kar je prenehala kršitev. Poleg navedenega predlagamo, da se po vzoru ureditve EU določneje opredelijo dejanja, ki pretrgajo zastaranje.

K 6. odstavku 41.c člena

Nasprotujemo podaljšanju zastaralnih rokov, kot to izhaja iz predlagane določbe 6. odstavka 41.c člena, po kateri je v primeru razveljavitve ali odprave pravnomočne odločbe ali sodbe v postopku z izrednim pravnim sredstvom, v novem postopku dopustno denarno kazen naložiti v roku dveh let od vročitve odločitve o izrednem pravnem sredstvu, ne glede na potek relativnega (5 let) in absolutnega (10 let) zastaralnega roka. Zato predlagamo črtanje 6. odstavka 41.c člena predloga ZPOmK-1G.

Glede na to, da so zastaralni roki za kršitve na področju konkurenčnega prava že tako daljši od splošnih zastaralnih rokov, ne vidimo utemeljene potrebe po dodatnem podaljšanju teh rokov. Zastaralni roki namreč predstavljajo omejitev za državne organe, ki morajo paziti na potek teh rokov. Sploh pa je predlagana določba neutemeljena v danem primeru, saj naj bi veljala le za administrativno sankcioniranje pravnih oseb, kjer ne bo več dveh ločenih postopkov (upravnega in prekrškovnega), temveč bo potekal le en postopek pred Agencijo, kar naj bi bistveno skrajšalo postopke pred Agencijo. Zato menimo, da se s predlagano določbo krši načelo pravne varnosti, saj zmanjšuje predvidljivost v smislu pričakovanj pravnih oseb, v kakšnem času bo o določenem ravnanju pravnomočno odločeno oziroma ne bo o tem nikoli odločeno.

K 1. odstavku 41.d člena

Predlagamo, da se določba prvega odstavka 41.d člena, ki določa okoliščine, ki se upoštevajo pri določitvi višine denarne kazni, spremeni in dopolni z naslednjimi okoliščinami, ki se upoštevajo v praksi EU in ki izhajajo iz Smernic Komisije, ki jih uporablja pri določanju glob (Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003, 2006/C 210/02), tako da se po novem glasi:

»(1) *Višina denarne kazni se določi ob upoštevanju naslednjih okoliščin:*
- narava kršitve;

- letni promet s storitvijo ali blagom, ki je predmet kršitve in ga je pravna oseba ustvarila v zadnjem letu njegove udeležbe pri kršitvi ali drugem reprezentativnem obdobju;
- trajanje udeležbe pri kršitvi;
- skupni tržni delež podjetij, udeleženih v kršitvi;
- geografski obseg kršitve;
- dejstvo, ali je bila kršitev izvršena ali ne;
- takojšnje prenehanje kršitve po posredovanju agencije;
- stopnja odgovornosti;
- sodelovanje v postopku ugotavljanja kršitve;
- ali so predpisi ali akti državnih organov in nosilcev javnih pooblastil dovoljevali ali spodbujali protikonkurenčno ravnanje;
- povrnitev škode oškodovancem;
- ali je podjetje z oškodovanci sklenilo poravnave za povračilo škode;
- nezmožnost plačila in
- druge posebne okoliščine primera.«

Glede na predlagano določbo 9. odstavka 41.d člena, po kateri je predvideno, da bo Agencija v zvezi z določanjem višine denarne kazni po vzoru Komisije in držav članic izdala splošni pravni akt, na katerega pa sodišče ne bo vezano, predlagamo, da se osnovni kriteriji oziroma okoliščine, ki vplivajo na odmero denarne kazni, določijo v zakonu, na katerega je sodišče vezano pri presoji odločb Agencije.

K 5. odstavku 41.d člena

Nasprotujemo predlogu, da lahko Agencija, v skladu z zakonom, ki ureja upravni postopek, pred izdajo ali pravnomočnostjo odločbe, izvede ukrepe za zavarovanje izvršbe in za zavarovanje izpolnitve obveznosti. Menimo, da gre za prekomeren ukrep, še posebej, to velja za ukrepe, ki bi jih Agencija izvajala že pred izdajo odločbe, torej še preden je ugotovljena kršitev in določena višina denarne kazni. Glede na dolgotrajnost postopkov pred Agencijo, kjer lahko od uvedbe postopka do izdaje odločbe preteče vrsto let, in višino denarne kazni, ki jo lahko Agencija izreče v tovrstnih postopkih, lahko predlagani ukrepi za zavarovanje pravni osebi znatno otežijo poslovanje, kar lahko privede celo do njenega prenehanja.

4 KONCENTRACIJE

4.1 (K 18. členu predloga) - predlog črtanja tretjega odstavka 42. člena ZPOmK-1

Poleg predlaganega redakcijskega v prvem odstavku 42. členu, predlagamo tudi črtanje določbe tretjega odstavka, ki v praksi povzroča dvome o tem, kdaj je potrebno Agencijo obvestiti o koncentraciji. Opozarjamo, da je ocena tržnega deleža v koncentraciji udeleženih podjetij pogojena s

predhodno definicijo relevantnega trga, kar v praksi predstavlja izredno kompleksno nalogo. Tudi primerjalno pravno gledano, se v večini pravnih sistemov uporablja le objektivno enostavno preverljiv kriterij doseženega prometa, medtem ko uporaba praga tržnih deležev predstavlja bolj relikt nekdanjih ureditev v precej maloštevilnih državah (npr. Španija, Portugalska, BIH, Makedonija, Ukrajina).

Če bi se predlagatelj odločil določbo pustiti v zakonu, pa predlagamo, da se določi rok, v katerem lahko Agencija pozove priglasielja, da jo priglasi, saj je sicer lahko udeleženec v koncentraciji več let v negotovosti, da bo Agencija zahtevala priglasielcev in morda koncentracijo celo prepovedala. Poleg navedenega se predlaga tudi popravek določbe v delu, ki govori o naslovniki poziva za priglasielce, saj ni nujno, da so koncentracijo dolžna priglasielci vsa podjetja, udeležena v koncentraciji, temveč skladno s petim odstavkom 43. člena zakona le tista, ki pridobivajo kontrolo.

Predlagamo sledečo spremembo omenjene določbe:

»(3) Čeprav koncentracija ne dosega pragov iz prvega odstavka tega člena, morajo v koncentraciji udeležena podjetja, če imajo skupaj z drugimi podjetji v skupini več kot 60-odstotni tržni delež na upoštevni proizvodnem/storitvenem trgu v Republiki Sloveniji, najpozneje v 15 dneh obvestiti agencijo o njeni izvedbi. Po preučitvi obvestila o izvedbi koncentracije lahko Agencija najpozneje v 15 dneh pozove, da jo priglasielci v 30 dneh priglasi. Po enem letu od izvedbe koncentracije Agencija priglasielce na podlagi tega odstavka ne more več zahtevati.«

4.2 Nov predlog spremembe petega odstavka 45. člena ZPOmK-1

Sedaj veljavna določba se glasi:

»Agencija lahko v okviru postopka presoje koncentracije iz prvega odstavka tega člena po uradni dolžnosti z odločbo prepove podjetjem, pristojnim organom in nosilcem javnih pooblastil uresničevati glasovalne, upravljalne, premoženjske in druge pravice in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence. Agencija lahko v okviru postopka presoje koncentracije iz drugega odstavka tega člena po uradni dolžnosti z odločbo ugotovi, da je koncentracija podrejena določbam tega zakona, in prepove podjetjem, pristojnim organom in nosilcem javnih pooblastil uresničevati glasovalne, upravljalne, premoženjske in druge pravice in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence.«

Komentar:

Novela ZPOmK-1G sicer ne predvideva noveliranja določbe petega odstavka 45. člena ZPOmK-1, vendar pa bi se veljalo ob noveliranju dotakniti tudi instituta prepovedi uresničevanja glasovalnih, upravljalnih, premoženjskih in drugih pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, z odločbo, ki jo v postopku presoje koncentracije Agencija lahko izda po uradni dolžnosti.

Ugotoviti velja, da prepoved uresničevanja *pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, za katero obstaja obveznost priglasitve, do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence*, izhaja že iz prvega odstavka 44. člena ZPOmK-1. Kršitev te obveznosti pa je sankcionirana v določbi druge alineje prvega odstavka 74. člena ZPOmK-1, ki določa, da se z *globo do deset odstotkov letnega prometa v koncentraciji udeleženega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik posameznik, če v nasprotju s 44. členom tega zakona izvršuje pravice ali obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije*. Glede na to, da po veljavni ureditvi obstajata dva instituta zadržanja izvrševanja koncentracije, to je zadržanje izvrševanja koncentracije na podlagi samega zakona (prvi odstavek 44. člena ZPOmK-1) in zadrževanje izvrševanja koncentracije na podlagi odločbe Agencije po uradni dolžnosti (peti odstavek 45. člen ZPOmK-1), se zastavlja vprašanje, v kakšnem medsebojnem odnosu sta ta dva instituta; predvsem pa, se ob splošni prepovedi izvrševanja koncentracije do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence zastavlja vprašanje, kdaj je Agencija sploh upravičena prepovedati izvrševanje koncentracije še z odločbo, izdano po uradni dolžnosti. Določba petega odstavka 45. člena ZPOmK-1 pa vnaša še dodatno nejasnost v sistem prepovedi izvrševanja pravic iz koncentracije do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence: v določbi prvega odstavka 44. člena ZPOmK-1 je namreč prepovedano zgolj uresničevanje *pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije*, medtem ko lahko Agencija na podlagi petega odstavka 45. člena ZPOmK-1 z odločbo, izdano po uradni dolžnosti, prepove uresničevanje *glasovalnih, upravljalških, premoženjskih in drugih pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije*.

Predlagamo, da se pri ureditvi prepovedi uresničevanja pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, za katero obstaja obveznost priglasitve, do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, z odločbo po uradni dolžnosti izrecno določi, da lahko Agencija izda takšno odločbo le v primeru, ko ugotovi, da je podjetje kršilo prepoved iz prvega odstavka 44. člena ZPOmK-1, oziroma da obstajajo okoliščine, ki z verjetnostjo kažejo na to, da namerava podjetje kršiti prepoved iz prvega odstavka 44. člena ZPOmK-1. Pri ureditvi samega postopka izdaje odločbe na podlagi petega odstavka 45. člena ZPOmK-1 bi veljalo smiselno slediti ureditvi v Zakonu o prevzemih (ZPre-1) v delu, ki se nanaša na mirovanje glasovalnih pravic nezakonitega prevzemnika. In sicer, Odvetniška zbornica predlaga, da se v zakonu predvidi možnost, da Agencija po uradni dolžnosti izda odločbo, s katero ugotovi, da je podjetju na podlagi prvega odstavka 44. člena ZPOmK-1 prepovedano uresničevanje *pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, za katero obstaja obveznost priglasitve, do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence*; da ne bi bilo nobenega dvoma o tem, kdaj nastopi prepoved izvrševanja pravic in obveznosti iz koncentracije v primeru, ko začne Agencija postopek po uradni dolžnosti, bi veljalo v drugem odstavku 45. člena ZPOmK-1 dodati, da z dnem izdaje sklepa o uvedbi postopka presoje koncentracije po uradni dolžnosti za podjetje začne veljati prepoved iz prvega odstavka 44. člena ZPOmK-1. Odvetniška zbornica predlaga, da se dikcija, uporabljena v prvem odstavku 44. člena, uporabi tudi v petem odstavku 45. člena ZPOmK-1 in da se torej govori o *prepovedi uresničevanja pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije*, in ne o prepovedi uresničevanja *glasovalnih, upravljalških, premoženjskih in drugih pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije*.

4.3 K 19. členu predloga ZPOmK-1G

Predlagan nov odstavek ocenjujemo kot dobrodošlo novost, predlagali pa bi ustrežnejši zapis določbe. Iz predloga je razvidno, da je bil namen predlagatelja odložiti rok za priglasitev koncentracije v primerih, kjer udeležena podjetja (torej praviloma priglasitelj in ciljna družba) nimajo vpliva na izpolnitev odložnega pogoja. V praksi se kot odložni pogoj, poleg pridobitve odločbe agencije in/ali ostalih organov za varstvo konkurence, največkrat določi soglasje organov družb (npr. nadzornega sveta, skupščine ipd.). V praksi bo za to verjetno prihajalo do nejasnosti, ali so takšna soglasja v ali izven sfere v koncentraciji udeleženih podjetij. Prav tako je potrebno določiti rok, v katerem je potrebno agencijo obvestiti.

Predlog popravljenega zapisa določbe:

»(7) Priglasitelj, ki je sklenil pogodbo, na podlagi katere bi začel teči rok za priglasitev koncentracije iz prvega odstavka tega člena, vendar bo koncentracija nastala le v primeru izpolnitve pogoja, na katerega priglasitelj, skupaj s podjetji v skupini, nima vpliva, najkasneje v 30 dneh od sklenitve obvesti agencijo o sklenitvi te pogodbe in ji posreduje izvod pogodbe. Takšno koncentracijo je treba priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od izpolnitve pogoja, razen če agencija ne odloči, da gornji pogoj ni izpolnjen in pozove priglasitelja, da najpozneje v 30 dneh priglasi koncentracijo.«

4.4 K 21. členu predloga ZPOmK-1G

Pozdravljamo novost v zvezi s predlaganim poenostavljenim postopkom presoje koncentracije. Zaradi jasnosti dikcije predlagamo spremembo zapisa določbe, kot je razvidno spodaj.

»46.a člen

(poenostavljeni postopek)

(1) Priglasitelj predlaga agenciji presojo koncentracije v poenostavljenem postopku, kadar je izpolnjen najmanj eden od naslednjih pogojev:

- nobeno od v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini ne opravlja gospodarskih dejavnosti bodisi na istem upoštevnem proizvodnem/storitvenem bodisi na istem ~~in~~ geografskem trgu (horizontalno prekrivanje dejavnosti) oziroma na istem geografskem trgu ne opravlja gospodarskih dejavnosti ~~ali~~ na upoštevnem proizvodnem/storitvenem trgu, ki je v medsebojnem vertikalnem razmerju s proizvodnim trgovom, na katerem posluje kateri koli drug udeleženec koncentracije skupaj z drugimi podjetji v skupini;

- skupni tržni delež vseh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini, ki opravljajo dejavnost na istem upoštevnem proizvodnem/storitvenem in geografskem trgu (horizontalna razmerja), ne presega 15 %, in posamični ali skupni tržni delež posameznega v koncentraciji udeleženega podjetja skupaj

z drugimi podjetji v skupini, ki opravljajo dejavnost na proizvodnem/storitvenem trgu, ki je v medsebojnem vertikalnem razmerju s proizvodnim/storitvenim trgom, na katerem posluje katero koli drugo v koncentraciji udeleženo podjetje skupaj z drugimi podjetji v skupini (vertikalna razmerja), ne presega 25 %;

- v koncentraciji udeleženo podjetje pridobi izključno kontrolo nad podjetjem, nad katerim že ima skupno kontrolo;

- priglašena koncentracija ni podrejena določbam tega zakona, vendar se priglasiatelj prostovoljno odloči za prigrasitev.

(2) Agencija prejeto prigrasitev nemudoma pregleda v skladu s prvim odstavkom prejšnjega člena.

(3) Če pogoji za poenostavljeni postopek niso izpolnjeni ali če agencija oceni, da so podane okoliščine, ki zahtevajo podrobnejšo presojo skladnosti koncentracije s pravili konkurence, agencija s sklepom naloži, da priglasiatelj v 30 dneh dopolni prigrasitev koncentracije v skladu s 46. členom tega zakona.

(4) Okoliščine, ki lahko zahtevajo podrobnejšo presojo skladnosti koncentracije s pravili konkurence so:

- upoštevne trge je težko opredeliti (na primer na hitro rastočih trgih ali če ni uveljavljene prakse na tem področju);

- v koncentraciji udeleženo podjetje je nov ali potencialni konkurent ali imetnik patentov;

- tržnih deležev v koncentraciji udeleženih podjetij ni mogoče določiti na podlagi prejetih podatkov;

- na trgih z visokimi vstopnimi ovirami, z visoko stopnjo koncentracije ali znanimi težavami na področju konkurence;

- vsaj dva udeleženca koncentracije sta prisotna na tesno povezanih sosednjih trgih;

- verjetnost usklajevanja konkurenčnega vedenja podjetij, ki ostanejo neodvisna;

- pridobitev izključne kontrole podjetja nad skupnim podjetjem, nad katerim ima trenutno skupno kontrolo, če imata to podjetje in skupno podjetje skupaj ~~močen~~ prevladujoč položaj na trgu ali na vertikalno povezanih trgih.

(5) Za sklep iz tretjega odstavka se smiselno uporablja 27. člen tega zakona.

(6) Če so pogoji za poenostavljeni postopek izpolnjeni, izda agencija odločbo, ki vsebuje podatke o priglašeni koncentraciji (imena udeležencev, narava koncentracije in zadevni gospodarski sektorji), ugotovitev, da je koncentracija skladna s pravili konkurence ali da je nepodrejena določbam tega zakona, ter obrazložitev o izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka tega člena.

(7) Podjetja prigrasijo koncentracijo po tem členu na posebnem obrazcu, katerega vsebino predpiše vlada z uredbo.<

5 PRAVNA SREDSTVA (SODNO VARSTVO)

5.1 K 23. členu ZPOmK-1G

S predlaganim besedilom 23. člena ZPOmK-1G se posega v splošno ureditev v prvem odstavku 83. člena ZUS-1, da je revizijo dopustno vložiti zoper **pravnomočno sodbo, izdano na prvi stopnji**. Sodba prvostopenjskega sodišča, s katero je to odločbo Agencije odpravilo in vrnilo zadevo v ponoven postopek, namreč ni pravnomočna sodba, saj z njo ni meritorno odločeno o pravnem razmerju. V skladu z določbo prvega odstavka 225. člena ZUP postane pravnomočna *odločba, ki se ne more več izpodbijati v upravnem sporu ali v drugem sodnem postopku, pa je stranka z njo pridobila določene pravice oziroma so ji bile z njo naložene kakšne obveznosti*. Namen pravnomočnosti je zagotoviti nespremenljivost pravnih razmerij, opredeljenih s pravnomočno odločbo, sodbo ali sklepom državnega organa.¹¹ Z odpravo odločbe Agencije pa ni niti ureditve, ki bi se s pravnomočnostjo lahko varovala. Predlagana ureditev znatno posega v sistem pravnih sredstev, kot je določen v ZPOmK-1 in ZUS-1 (v skladu s katerim v postopku sodnega varstva zoper odločbe Agencije v upravnem sporu odloča Upravno sodišče Republike Slovenije; o reviziji zoper pravnomočno sodbo pa Vrhovno sodišče Republike Slovenije), in kot taka v tožnikovo ustavno pravico do pravnega sredstva in instančnega sodnega odločanja. Predlagana ureditev pomeni tudi zanikanje tožnikovega pravnega sredstva, o katerem odloča Upravno sodišče, saj mu v primeru uspeha s tožbo odreka vsakršen pomen. V teh primerih bi se namreč s predlagano ureditvijo dejansko vzpostavilo enostopenjsko sodno varstvo, saj bi dejansko Vrhovno sodišče presoјalo odločbo Agencije.

Tudi sicer velja opozoriti, da se v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi, torej tudi v revizijskem postopku, odloča o pravnih razmerjih, ki so urejena s pravnomočno odločbo državnega organa (primerjaj 158. člena Ustave Republike Slovenije). V primeru odprave odločbe Agencije pa pravno razmerje sploh ni urejeno, saj ne obstaja več odločba, ki bi ga urejala; kaj šele, da bi bilo to razmerje pravnomočno urejeno. Tako se zastavlja vprašanje, zakonitost katerega akta bi Vrhovno sodišče sploh presoјalo in kakšna bi bila njegova pooblastila pri odločanju o reviziji, dopuščeni v skladu s predlaganim tretjim odstavkom 57. člena ZPOmK-1. Mar bi imelo Vrhovno sodišče pooblastilo, da »obudi« odločbo Agencije, ki jo je Upravno sodišče odpravilo?

Agencija je v obrazložitvi predlaganega 23. člena ZPOmK-1G navedla, da *upravna sodišča praviloma ne odločajo sama o stvari, temveč zadeve vračajo v ponoven postopek, pri čemer so upravni organi vezani na materialnopravno razlago, zaradi česar naj bi bil v primeru očitnih odstopanj od veljavne prakse ali, ko praksa ni vzpostavljena, dostop pristojnega organa do najvišjega sodišča v državi onemogočen*. Ni sicer jasno, kaj želi predlagatelj določbe 23. člena ZPOmK-1G s tem povedati, vsekakor pa velja ugotoviti,

---

¹¹ Primerjaj Komentar Ustave Republike Slovenije, Dopolnitev - A, Fakulteta za državne in evropske študije, 2011, stran 1405.

da s tem odreka upravnemu sodišču pristojnost, predvsem pa sposobnost za odločanje o zakonitosti odločb Agencije, s tem pa dejansko zanika sistem sodnega varstva nad zakonitostjo upravnih aktov. Tudi sicer velja dodati, da je postopek sodnega varstva nad zakonitostjo upravnih aktov namenjen varstvu pravic naslovnikov upravnih odločb in ne varstvu upravnih organov.

Zato predlagamo, da se črta predlagana določba 23. člena ZPOmK-1G.

5.2 **K 24. členu ZPOmK-1G**

Tudi denarna kazen je ena od oblik kazenske sankcije, zato menimo, da bi bilo pri ureditvi odločanja o denarni kazni v postopku sodnega varstva treba še naprej uporabljati določbe ZP-1, ki v dvanajstem odstavku 65. člena določa, da se odločba o prekršku ne sme spremeniti v škodo kršitelja (prepoved reformatio in peius). S tem ko ima sodišče možnost, da na podlagi tožnikove tožbe v postopku sodnega varstva denarno kazen tudi zviša, dejansko poleg funkcije sojenja prevzame tudi funkcijo pregona, kar predstavlja kršitev pravice do sodnega varstva iz 23. člena Ustave Republike Slovenije.

Predlagana določba 24. člena ZPOmK-1G je zato po našem mnenju v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije, zato je treba določbo predlaganega drugega odstavka 58. člena ZPOmK-1 spremeniti tako, da se določi »(2) Tožnik lahko s tožbo izpodbija odločbo Agencije zgolj v delu, v katerem mu je Agencija naložila plačilo denarne kazni, in sicer lahko izpodbija odločitev o izreku denarni kazni ali zgolj odločitev o njeni višini.« Določbo predlaganega tretjega odstavka 58. člena ZPOmK-1 pa je treba spremeniti tako, da se glasi: »(3) Sodišče lahko s sodbo odloči o denarni kazni tako, da jo odpravi ali zniža.«

6 UVELJAVLJANJE CIVILNOPRAVNIH ZAHTEVKOV ZARADI KRŠITEV KONKURENČNEGA PRAVA

6.1 K 26. členu:

K 1. odstavku 62. člena:

Menimo, da je v primeru odškodninskih zahtevkov za škodo, ki nastane zaradi kršitev konkurenčnega prava potrebno upoštevati splošna načela odškodninskega prava, razen tam, kjer obstajajo utemeljeni razlogi, da se določi drugače. Menimo, da ni utemeljenih razlogov za različno obravnavanje dokaznega bremena, ki se nanaša na krivdo toženca. Zato predlagamo, da se besedilo 1. odstavka 26. člena smiselno uskladi z besedilom prvega odstavka 131. člena OZ tako, da bo jasno, da tožeči stranki ni potrebno dokazovati namena ali malomarnosti kršitve določb ZPOmK-1 tožene stranke, temveč, da je dokazno breme za dokazovanje, da tožena stranka ni ravnala namerno ali malomarno, na toženi stranki.

K 2. odstavku 62. člena:

V Direktivi je izrecno določeno, da zamudne obresti tečejo od nastanka škode. Glede na sodno prakso, bi ob predlaganem določilo, brez izrecnega dostavka, da obresti tečejo od nastanka škode do plačila, ne glede na to, kdaj je oškodovanec vložil zahtevek za povračilo škode, sodišča prisodila tožeci stranki zamudne obresti šele od takrat, ko je bil toženi stranki znana višina škode, to je običajno šele takrat, ko oškodovanec vloži zahtevek za povračilo škode.

Glede na zgoraj navedeno predlagamo, da 26. člen glasi:

62. člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Kdor krši določbe 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi kršitve, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde.

(2) Oškodovanec ima pravico do odškodnine za navadno škodo, izgubljeni dobiček ter zamudne obresti od nastanka škode do plačila, ne glede na to, kdaj je oškodovanec vložil zahtevek za povračilo škode.«

6.2 V 27. členu predlagamo naslednje spremembe:

K 62.a členu:

62.a člen vsebuje specialne postopkovne določbe, ki se nanašajo na razkritje dokazov, ki so pri drugi stranki ali tretji osebi ter na zagotavljanje zaupnosti določenih dokazov. Menimo, da bi bilo primerneje te določbe urediti v Zakonu o pravnem postopku (ZPP), o spremembah katerega ravno tako poteka razprava. Razkrivanje dokazov in potreba po posebnem postopku razkrivanja zaupnih dokazov (ter trditev) ni zgolj specifična zahtevkov, ki izhajajo iz konkurenčnihopravnih razmerij. V veliki meri bi bilo smiselno enako potrebno urediti to potročje pri obravnavi vseh zahtevkov v gospodarskih sporih, še zlasti pa v sporih na področju pravic intelektualne lastnine. V kolikor specialne določbe ostanejo v ZPOmK-1, pa jih je nujno potrebno uskladiti z določbami ZPP. Ob sedanjem predlogu npr. ni jasno, ali se

K 1. odstavku 62.a člena:

predlagamo redakcijski popravek, ki je razviden iz besedila člena spodaj.

K 2. odstavku 62.a člena:

Predlagatelj razkritja dokazov ni nujno samo tožnik, lahko je tudi toženec, še zlasti v primerih, ko je na njem dokazno breme (npr. pri dokazovanju prenosa razlike v ceni). Zato predlagamo, da predlagatelja razkritja dokazov zakon dosledno označuje kot »predlagatelja« in ne v nekaterih primerih kot »tožnika« ali »stranko«. Tudi ni nujno, da je predlog podan v tožbi, pomembno pa je da je podan pravočasno (v skladu s pravili o trditvah in dokaznih predlogih, ki jih določa ZPP).

Predlagano besedilo v drugem odstavku 62.a člena določa dokazni standard verjetnosti, s katerim mora predlagatelj izkazati svoj odškodninski zahtevek, da naj sodišče ugotovi predlogu za razkritje dokazov. Menimo, da je v tem delu 1. odstavek 5. člena Direktive zmotno interpretiran, tudi zaradi neskladnosti slovenskega besedila Direktive z drugimi jezikovnimi različicami Direktive. Angleška različica določa, da morajo trditve predlagatelja razkritja dokazov o dejstvih in predloženi dokazi podpirati verodostojnost (»support plausibility«) odškodninskega zahtevka in iz izraza »plausibility« je razvidno, da ne gre za dokazni standard. Menimo, da angleška različica namenoma uporablja besedo »plausibility«, ki ima šibkejši pomen kot »probability« ali »likelihood«. Zato predlagamo, da se besedilo v tem delu spremeni, saj bi določanje dokaznega standarda verjetnosti odškodninskega zahtevka prekomerno obremenilo predlagatelja razkritja dokazov in bi v določenih primerih sploh ne bilo mogoč predlagati razkritja dokazov. Taka določba bi v razmerju med strankami bila celo bolj omejujoča kot je obstoječe besedilo 227. člena ZPP.

K 3. odstavku 62.a člena:

3. odstavek določa elemente, ki naj jih sodišče upošteva pri odločanju o predlogu za razkritje dokazov. Predlagano besedilo jezikovno in sistematsko ni dosledno oz. razumljivo, zato predlagamo popravke, ki so pretežno redakcijske narave.

K 4. odstavku 62.a člena:

4. odstavek določa sestavine sklepa sodišča o razkritju dokazov. Pri tem je pomembno, da se uvede princip tako imenovanega »clean teama«, torej, da je dovoljeno razkritje osebam, ki razkritih podatkov v izvorni obliki ne smejo razkriti niti strankam, lahko pa podatke uporabijo za svojo analizo in razkrijejo strankam rezultate analize. Tako bodo take osebe npr. smele vpogledati v podatke v dokaze o tržnih deležih, kar bodo lahko uporabile za svojo analizo prevladujočega položaja, natančnih podatkov o tržnih deležih pa ne bodo smele razkriti stranki. Odvetniki, ki bodo pridobili natančne podatke le teh ne bodo smeli vnesti v nezaupno verzijo svoje vloge, lahko pa bodo seveda svoji stranki razkrili, da iz pridobljenih podatkov po njihovem mnenju izhaja prevladujoč položaj stranke, o kateri so zaupni podatki razkriti. V tem smislu predlagamo dopolnitev predloga besedila 4. odstavka 62.a člena.

K 6. odstavku 62.a člena

Enako določilo vsebuje 4. odstavek 227. člena ZPP in je v tej obliki nepotreben. Glede na pomembnost razkritja dokazov v konkurenčnopравnih zadevah, bi bilo potrebno določiti ukrepe, ki

jih sodišče lahko izvede za potrebe razkritja dokazov, za katere stranka zanika, da bi bili pri njej. Predlagamo, da se izvede mednarodna primerjalnopravna analiza, kakšne ukrepe lahko v takih primerih izvede sodišče (npr. pooblasti izvedenca ali drug državni organ in mu določi v zakonu predvidena preiskovalna pooblastila).

K 7. odstavku 62.a člena

Odredba tretji osebi, da predloži dokaze v sporu dveh drugih oseb lahko poseže v pravice tretjih oseb, v katere sicer po splošnih določilih ZPP ni dovoljeno poseči. ZPP določa pogoje za dovoljenost naloga tretji osebi, da predloži listine v 228. členu. Strinjamo se, da se ta dolžnost v konkurenčnopравниh postopkih razširi, ne bi pa smela nalagati tretji osebi dokazov o dejstvih, o katerih bi tretja oseba lahko odklonila pričanje po členih 231 do 234 ZPP.

Nov 11. odstavek 62.a člena:

Predlagatelj bo svoj predlog za razkritje dokazov moral utemeljiti z dejstvi in dokazi, ki so mu na voljo. V le teh se bodo lahko nahajali tudi predlagateljevi zaupni podatki. Pravilno bi bilo, da se za zaščito njegovih podatkov smiselno uporabi določilo 4. odstavka 62.a člena.

Glede na zgoraj navedeno, predlagamo, da 62.a člen glasi:

»62.a člen
(razkritje dokazov)

(1) Če tožnik uveljavlja civilnopravni zahtevek iz razloga kršitev konkurenčnega prava, lahko tožnik ali toženec (v nadaljevanju: predlagatelj) predlaga, da sodišče naloži nasprotni stranki ali tretji osebi, da razkrije dokaze ali skupine dokazov, za katere predlagatelj trdi, da so pri njej in ji določi rok za to.

(2) Sodišče pod pogoji iz tega in naslednjega člena tega zakona ugotovi predlogu za razkritje dokazov ali skupin dokazov, ki so potrebni zaradi dodatne navedbe dejstev ali dokazovanje predlagateljevih navedb, če predlagatelj na podlagi dejstev in dokazov, ki so mu znani pod razumnimi pogoji, karseda določno in podrobno opiše dokaze ali skupine dokazov, za katere predlaga razkritje. Poleg tega mora predlagatelj v predlogu za razkritje, na podlagi v postopku pravočasno navedenih dejstev in dokazov, ki so mu znani pod razumnimi pogoji, verodostojno izkazati, da je njegov tožbeni zahtevek oziroma ugovor zoper tožbeni zahtevek utemeljen.

(3) Sodišče določi obseg predložitvene dolžnosti tako, da bo zagotovljena sorazmernost med opravičenimi interesi vseh pravnih strank in tretjih oseb, pri čemer upošteva zlasti:

- koliko je predlog podprt z razpoložljivimi dejstvi in dokazi, ki utemeljujejo predlog za razkritje dokazov, pri čemer delno ali v celoti zavrne predlog, če oceni, da gre za vsesplošno iskanje informacij, ki verjetno niso pomembne za odločitev v postopku;

- obseg in stroške za predložitev, zlasti za zadevne tretje osebe;
- ali dokazi, katerih predložitev se predlaga, vsebujejo zaupne podatke, zlasti v zvezi s tretjimi osebami, in
- kateri so možni ukrepi za zavarovanje zaupnih podatkov.

Sodišče pri zagotavljanju sorazmernosti ne upošteva navedbe stranke, da bi bila zaradi razkritja dokazov izpostavljena drugim odškodninskim zahtevkom.

(4) Sodišče v sklepu določi, komu se smejo razkriti dokazi in na kakšen način se zagotovi varstvo zaupnih podatkov, ter za njihovo zaščito lahko odredi zlasti naslednje ukrepe:

- delna ali celotna izključitev javnosti iz glavne obravnave,
- naložitev naslovniku sklepa o razkritju, da v določenem roku zagotovi nezaupno različico dokazov, v kateri so zaupni deli besedila izbrisani oziroma zagotoviti kratek in jedrnat opis vsakega izbrisanega podatka,
- stranki se dovoli vpogled v dokaz, ki vsebuje zaupne podatke, samo v prostorih sodišča, ne pa njihovo prepisovanje ali preslikovanje,
- pregled, prepis ali preslikava zaupnih podatkov se dovoli zgolj izvedencu, odvetnikom strank, strankinim zunanjim strokovnim pomočnikom ali izvedenim pričam, pri čemer sodišče s sklepom lahko odredi, da osebe, ki jim je dovoljen pregled, prepis ali preslikava teh podatkov, le teh ne smejo neposredno razkriti strankam postopka oziroma tretjim osebam, smejo pa jih uporabiti za svoje analize in se na njih lahko sklicujejo v svojih vlogah na tak način, da ne pride do razkritja zaupnih podatkov strankam ali tretjim osebam. V primeru takega sklepa so odvetniki prosti zaveze razkritja zaupnih podatkov svojim strankam, stranke pa takega razkritja ne smejo zahtevati.

Osebe, ki so jim zaupni podatki razkriti, morajo biti poučene o tem, da je izdaja in neupravičena pridobitev poslovne skrivnosti kaznivo dejanje.

(5) Preden sodišče odloči o predlogu za razkritje dokazov, povabi osebo, na katero se predlog oziroma dokaz nanaša, da se o tem izjavi.

(6) Če oseba zanika, da bi bil dokaz pri njej, lahko sodišče izvede dokaze za ugotovitev tega dejstva.

(7) Stranka ne sme odreči predložitve dokazov, razen v primeru, če se dokaz nanaša na privilegirano komunikacijo iz 32. člena tega zakona, tretja oseba pa tudi iz razlogov po členih 231 – 234 ZPP. O utemeljenosti oziroma neutemeljenosti sklicevanja na obstoj privilegirane komunikacije odloči sodišče.

(8) Tretja oseba ima pravico do povračila stroškov, ki jih je imela v zvezi s predložitvijo dokazov.

(9) Sodišče določi primeren rok, v katerem lahko prejemnik zahtevanih dokazov spremeni tožbo brez privolitve nasprotne stranke v spremembo tožbe.

(10) Zoper sklep sodišča iz prvega odstavka tega člena je dovoljena pritožba.

(11) Sodišče na predlog predlagatelja izda sklep o zagotovitvi zaščite predlagateljevih zaupnih podatkov s smiselno uporabo 4. odstavka tega člena.

K 62.b členu:

K 1. odstavku 62.b člena:

Minimo, da morajo veljati za razkritja dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence enaka pravila, ne glede komu je naloženo razkritje, stranki ali organu.

K 2. do 5. in 7. odstavku 62.b člena: Pripombe so redakcijske narave.

Glede na zgoraj navedeno, predlagamo, da 62.b člen glasi:

62.b člen

(razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence)

(1) Sodišče lahko v zadevah iz prejšnjega člena naloži stranki pravnega postopka ali tretji osebi razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, pri čemer se smiselno uporabljajo 3. – 8. odstavek tega člena. (2) Sodišče naloži organu za varstvo konkurence, da razkrije dokaze ali skupine dokazov iz njegovega spisa, če jih predlagatelj, sam ne more doseči pri nasprotni stranki ali tretji osebi.

(3) Sodišče zavrne predlog za razkritje dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki se nanašajo na dokaze iz 1., 3., 4. in 5. alineje petega odstavka 18. člena tega zakona.

(4) Sodišče pri ocenjevanju (zagotavljanju) sorazmernosti glede razkritja dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, upošteva tudi:

- ali so v predlogu za razkritje dokazov opredeljeni narava, predmet ali vsebina dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, kar se da določno glede na razpoložljiva dejstva in dokaze, ali pa je bil vložen splošen predlog za razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, brez njihove opredelitve;

- e je dokaz iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, potreben za odločitev v zadevi, inali se zahteva razkritje dokazov, za katere velja varstvo razkritja pred končanim postopkom javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v skladu s petim odstavkom tega člena; ali lahko stranka sama doseže razkritje pri nasprotni stranki ali drugi osebi, ki ni organ, pristojen za varstvo konkurence; ali pretehta javni interes varovanja dokumentov zaradi zagotavljanja učinkovitosti javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v primeru, ko organ, pristojen za varstvo konkurence, v skladu s sedmim odstavkom tega člena poda stališče glede sorazmernosti.

(5) Sodišče zavrne predlog za razkritje dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki se nanašajo na:

- istine strank, pripravljene posebej za postopek organa, pristojnega za varstvo konkurence, podatke, ki jih je med postopkom sestavil organ, pristojen za varstvo konkurence in jih je poslal strankam postopka pred organom za varstvo konkurence ter
- vloge za poravnavo, ki so bile umaknjene,

razen če se je postopek pred organom, pristojnem za varstvo konkurence, končal.

(6) Sodišče zavrne predlog za razkritje podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, če se zahteva nanaša na:

- izjave zaradi prizanesljivosti, ali
- vloge za poravnavo.

(7) Predlagatelj lahko z obrazloženo zahtevo zaprosi sodišče, da preveri, če vsebina izjave o prizanesljivosti ali vloga za poravnavo ustreza njuni opredelitvi definiciji v 30. in 32. točki prvega odstavka 3. člena tega zakona. Sodišče lahko za mnenje o zahtevi predlagatelja zaprosi organ, pristojen za varstvo konkurence, v katerem spisu se takšen dokaz nahaja. Mnenje organa, pristojnega za varstvo konkurence, ni zavezujoče. Sodišče o zahtevi predlagatelja obvesti avtorja izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo, ki ima pravico, da se o tem izjavi.

(8) Če se predlog za razkritje dokazov samo v delu nanaša na podatke, za katere zakon določa, da se lahko razkrijejo, sodišče ugotovi predlogu v tem delu.

K 62.c členu: pripombe so redakcijske narave.

Predlagamo, da 62.c člen glasi:

62.c člen

(omejitve uporabe dokazov, pridobljenih izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence)

(1) Izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnave, ki so pridobljene izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ni dopustno predložiti kot dokaz v civilnopravnih tožbah.

(2) Podatkov iz petega odstavka prejšnjega člena, ki so pridobljeni izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ni dopustno predložiti kot dokaz v civilnopravnih zahtevkih, razen če se je postopek pred organom, pristojnem za varstvo konkurence, končal.

(3) Dokaze, pridobljene izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, in za katere ne velja prvi ali drugi odstavek tega člena, lahko v civilnopravnih zahtevkih predloži samo stranka, ki jih je pridobila, ali njen pravni naslednik, vključno z osebo, na katero je bila prenesena terjatev.

K 62.č. členu:

K 1. odstavku 62.č člena:

Menimo, da enako pravilo velja za primer, če stranka dokaz uniči ali če ga skrije.

K 3. odstavku 62.č člena:

Menimo, da je kazen, ki jo določa ZPP v 11. členu neustrezna - prenizka. V predlogu besedila 3. odstavka 62.č člena nismo vnesli svojega predloga, predlagamo pa, da se izvede primerjalnopravna analiza tovrstnih kazni, ki jih lahko izrečejo sodišča.

Predlagamo, da 62.č člen glasi:

62.č člen

(posledice neizpolnitve sklepa za razkritje dokazov)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, se dejstvo, ki ga je nasprotna stranka želela z dokazom, ki izhaja iz sklepa za razkritje dokazov, dokazati, šteje za dokazano, če stranka:

- ne izvrši ali zavrne izpolnitev pravnomočnega sklepa za razkritje dokazov, ki ga izda sodišče, ali
- uniči ali skrije relevantne dokaze.

(2) Če oseba, ki ni stranka odškodninske tožbe, ne izvrši ali zavrne izvršitev pravnomočnega sklepa za razkritje dokazov, izvrši sodišče sklep za razkritje dokazov po uradni dolžnosti po pravilih izvršilnega postopka.

(3) Če stranka, tretja oseba ali njun pravni zastopnik ne izvrši, zavrne izvršitev ali ravna v nasprotju z ukrepom za zavarovanje zaupnih podatkov, ki ga je določilo sodišče, se smiselno uporablja 11. člen Zakona o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US in 48/15 – odl. US).

K 62.d. členu: predlagamo redakcijske popravke

Predlagamo, da 62.d člen glasi:

62.d člen

(učinek odločbe organa države članice Evropske unije, pristojnega za varstvo konkurence)

(1) Sodišče je vezano na pravnomočno odločbo agencije ali sodišča o ugotovitvi obstoja kršitve 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

(2) Če je bil obstoj kršitve konkurenčnega prava ugotovljen s pravnomočno odločbo organa, pristojnega za varstvo konkurence, v drugi državi članici Evropske unije, se domneva, da je tožena stranka ravnala protipravno in da je podana njena odgovornost za tako ravnanje, pri čemer je dopusten nasproten dokaz.

(3) Obveznost iz prvega in drugega odstavka tega člena ne posegata v pravice in obveznosti na podlagi 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

K 62.e členu: predlagamo redakcijske popravke

Predlagamo, da 62.e člen glasi:

62.e člen

(solidarna odgovornost za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava)

(1) Ne glede na pravila, s katerimi so urejena obligacijska razmerja, je solidarni dolжник, ki je kršitelj konkurenčnega prava, in ima manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov

evrov, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov evrov, odgovoren le svojim neposrednim in posrednim kupcem ali dobaviteljem, če dokaže, da:

- je bil njegov tržni delež na upoštevem trgu v času kršitve konkurenčnega prava nenehno pod 5%, in
- bi uporaba splošnega pravila o solidarni odgovornosti nedvomno ogrozila njegovo gospodarsko sposobnost preživetja in bi njegova sredstva izgubila celotno vrednost.

(2) Solidarni dolжник iz prejšnjega odstavka je solidarno odgovoren tudi drugim oškodovancem, če ti od drugih podjetij, ki so odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne morejo pridobiti popolne odškodnine.

(3) Izjema iz prvega odstavka tega člena se ne uporablja, če je:

- kršitelj imel vlogo vodje ali pobudnika kršitve konkurenčnega prava, ali je prisilil druga podjetja k sodelovanju pri kršitvi; ali
- je bila zoper tega kršitelja že kdaj prej izdana pravnomočna upravna ali sodna odločba, da je kršil konkurenčno pravo.

(4) Ne glede na pravila, s katerimi so urejena obligacijska razmerja, je kršitelj, ki mu je bila odpuščena globa, solidarno odgovoren le:

- svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem, in
- drugim oškodovancem, če ti od drugih podjetij, ki so odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne morejo pridobiti popolne odškodnine.

(5) Zastaranje odškodninske terjatve zaradi kršitev konkurenčnega prava, ki jo je povzročilo več oseb skupaj, ne teče med oškodovancem in osebo iz prvega ali četrtega odstavka tega člena v času od dneva, ko je oškodovanec vložil odškodninski zahtevek zoper druge kršitelje, in se nadaljuje naslednji dan, odkar oškodovanec ni mogel pridobiti popolne odškodnine od drugih solidarnih dolžnikov; čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se šteje v zastaralni rok.

(6) Ne glede na pravico solidarnega dolžnika, da zahteva od drugega solidarnega dolžnika, da mu povrne tisto, kar je plačal zanj, znesek plačila solidarnega dolžnika, ki mu je bila odpuščena globa, ne sme preseči višine škode, ki jo je ta solidarni dolжник povzročil svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem.

(7) Solidarni dolжник, ki mu je bila odpuščena globa, povrne drugim solidarnim dolžnikom, ki so plačali škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava in je nastala oškodovancem, ki niso neposredni ali posredni kupci ali dobavitelji kršiteljev, regresni zahtevek, ki se odmeri glede na njegov delež odgovornosti za to škodo.

K 62.f členu:

K 1. in 3. odstavku 62.f člena predlagamo redakcijske popravke; poudarjamo, da se pojem »odškodninska terjatev« v zvezi z zastaranjem uporablja v Obligacijskem zakoniku in je zato potrebna uporaba enakega pojma, saj gre za specialno ureditev zastaranja istovrstne terjatve.

K2. odstavku 62.f člena: 30 let je nerazumno dolga zastaralna doba. Pri tem je potrebno upoštevati, da ima absolutno zastaranje v obligacijskem pravu drugačen pomen kot absolutno zastaranje v kazenskem pravu.

Predlagamo, da 62.f člen glasi:

62.f člen
(zastaranje)

(1) Terjatev za povračilo povzročene škode zaradi kršitev konkurenčnega prava zastara v petih letih, odkar je kršitev konkurenčnega prava prenehala in je tožnik seznanjen ali se od njega razumno pričakuje, da je seznanjen z:

- ravnanjem kršitelja in z dejstvom, da to ravnanje predstavlja kršitev konkurenčnega prava,
- dejstvom, da mu je zaradi kršitve konkurenčnega prava nastala škoda, in
- identiteto kršitelja.

(2) V vsakem primeru zastara ta terjatev v roku 10 let, odkar je kršitev prenehala.

(3) Zastaranje odškodninske terjatve ne teče v času od dneva, ko organ, pristojen za varstvo konkurence, izvede kakršno koli dejanje za namene preiskave ali postopka zaradi kršitve konkurenčnega prava do dneva, ko preteče eno leto po pravnomočnosti odločbe o kršitvi ali drugačnem zaključku postopka; čas ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok.

K 62.g členu:

K 1. do 3. odstavku 62.g člena:

V dosedanjih postopkih uveljavljanja odškodninske odgovornosti, se je ob uporabi splošnih določil odškodninskega prava izkazalo, da bi sodišča lahko odklonila obravnavo razlike med ceno, ki jo je plačal oškodovanec dobavitelju, in ceno, ki bi jo plačal, če ne bi bilo kršitve, kot navadne škode. Sodišča bi lahko štela, da oškodovanec v takem primeru ni utrpel navadne škode, saj je dobavljeno blago z dobičkom prodal naprej. Sodišča bi torej lahko štela, da razlika v ceni predstavlja zmanjšanje dobička, v takem primeru pa je celotno dokazno breme na oškodovancu, ki mora dokazati po kakšni

ceni je kupil zadevno blago in po kakšni ceni ga je prodal naprej (bodisi neposredno, bodisi vgrajenega v svoj proizvod). Tako je razliko v ceni npr. obravnavalo Okrožno sodišče v Ljubljani v eni izmed zadev (Sodba Okrožnega sodišča v Ljubljani opr. št. IV Pg 5143/2011 z dne 3.7.2012). Taka ureditev bi bila v nasprotju z Direktivo, ki v točki (39) preambule izrecno določa razliko v ceni kot navadno škodo, v točki (40) pa kot izgubljeni dobiček opredeljuje izgubo, ki nastane zaradi zmanjšanja prodaje.

Glede na zgoraj navedeno predlagamo, da zakon izrecno opredeli razliko v ceni kot navadno škodo (1. odstavek 62.g člena), škodo, ki nastane zaradi zmanjšanja prodaje pa kot izgubljeni dobiček (2. odstavek 62.g člena). S tem se jasno vzpostavi tudi pravilo o dokaznem bremenu: tožnik dokazuje samo razliko v ceni, prenos razlike v ceni pa se upošteva samo na ugovor tožene stranke, pri čemer tožena stranka nosi breme dokazovanja prenosa razlike v ceni.

Uporaba splošnih načel odškodninskega prava bi lahko pripeljala tudi do nepravilne uporabe pravil o dolžnosti zmanjševanja škode ter o izračunu škode po zmanjšanju škode, ki bi se izkazalo v obliki ukrepov za zmanjšanje stroškov poslovanja. Zato menimo, da je potrebno v primeru nezakonite razlike v ceni izrecno izključiti upoštevanje ukrepov zmanjšanja stroškov poslovanja.

K 6. odstavku 62.g člena:

Tudi v primerih, ko se obravnavajo kršitve povezane z dobavo kršitelju (torej v primeru nabavnega kartela ali zlorabe prevladujočega položaja kupca), se upošteva škodo ki nastane neposrednemu in posrednemu dobavitelju.

Glede na zgoraj navedeno, predlagamo, da besedilo 62.g člena glasi:

62.g člen (prenos razlike v ceni)

(1) Razlika med ceno, ki jo je plačal oškodovanec dobavitelju, in ceno, ki bi jo plačal, če ne bi bilo kršitve, predstavlja navadno škodo, pri čemer pa višina odškodnine za navadno škodo na kateri koli stopnji dobavne verige ne sme presegati višine razlike v ceni, ki je bila prenesena na to stopnjo dobavne verige. Pri izračunu višine navadne škode se ne upošteva zmanjšanje škode, ki ga doseže oškodovanec z ukrepi zmanjšanja stroškov poslovanja.

(2) Ne glede na celoten ali delni prenos razlike v ceni ima oškodovanec pravico do odškodnine za izgubljeni dobiček, ko celotni ali delni prenos razlike v ceni na naslednjo stopnjo dobavne verige povzroči oškodovancu manjšo prodajo oziroma manjše nakupe.

(3) Toženec lahko v odškodninski tožbi, s katero tožnik uveljavlja plačilo navadne škode iz 1. odstavka tega člena, ugovarja, da je tožnik v celoti ali delno prenesel naprej razliko v ceni. Dokazno breme nosi toženec.

(4) Za dokazovanje utemeljenosti ugovora iz prejšnjega odstavka, lahko toženec z obrazloženo zahtevo predlaga sodišču, da naloži tožniku ali tretji osebi razkritje dokazov.

(5) Kadar teče pred istim sodiščem več pravnih zaradi uveljavljanja odškodninskih zahtevkov, ki izvirajo iz iste kršitve konkurenčnega prava in v katerih je ista oseba nasprotnik raznih tožnikov ali raznih tožencev, lahko na predlog stranke sodišče prekine vse začete postopke, razen tistega, ki se je prvi začel. Kadar tečejo ti postopki pred različnimi sodišči na prvi stopnji, lahko na predlog ene od strank vsa sodišča, razen tistega, ki je prvo začelo postopek, prekinejo postopek ali vrhovno sodišče s sklepom združi zadeve za skupno obravnavanje. Glede posledic prekinitve postopka se uporablja zakon, ki ureja pravni postopek.

(6) Določbe tega člena ter 62.h, 62.i in 62.j členov tega zakona se smiselno uporabljajo tudi v primeru, kadar je kršitev konkurenčnega prava povezana z neposredno ali posredno dobavo kršitelju.

K 62.h členu:

K 2. odstavku 62.h člena:

V 2. odstavku 62.h člena je očitna napaka, ker v 2. alineji manjka opredelitev, da je bila cena prenesena na neposrednega kupca toženca.

Predlagamo, da 62.h člen glasi:

62.h člen

(odškodninske tožbe tožnikov z različnih stopenj dobavne verige)

(1) Če sta temelj ali višina odškodninskega zahtevka odvisna od tega, ali oziroma v kakšni višini je bila razlika v ceni prenesena naprej na tožnika, je posredni kupec dolžan dokazati obstoj in obseg prenosa razlike v ceni nanj. Posredni kupec lahko z obrazloženo zahtevo predlaga sodišču, da naloži tožencu ali tretji osebi razkritje dokazov.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka se šteje, da je razlika v ceni prenesena na posrednega kupca, če ta dokaže:

- da je toženec kršil konkurenčno pravo;
- da je bila razlika v ceni, ki je bila prenesena na neposrednega kupca toženca, posledica kršitve konkurenčnega prava in

- da je kupil blago ali storitve, ki je bilo predmet kršitve konkurenčnega prava, oziroma da je kupil blago ali storitve, ki izhajajo iz blaga ali storitev, ki je bilo predmet kršitve, ali pa vsebujejo takšno blago ali storitve.

(3) Prejšnji odstavek se ne uporablja, če toženec dokaže, da razlika v ceni ni prenesena na posrednega kupca.

(4) Sodišče lahko pri oceni, ali je toženec uspel dokazati, da je tožnik v celoti ali delno prenesel razliko v ceni ter ali je posredni kupec uspel dokazati, da je bila razlika v ceni prenesena nanj, upošteva tudi:

- odškodninske tožbe, ki so povezane z isto kršitvijo konkurenčnega prava, ki so jih vložili tožniki z drugih stopenj dobavne verige,
- pravnomočne sodbe, izdane na podlagi tožb iz prejšnje alineje, in
- relevantne javno dostopne informacije, ki izhajajo iz primerov izvajanja konkurenčnega prava v javnem interesu in se nanašajo na predmet odškodninski zahtevk.

(5) Če se ugotovi, da je bil v celoti ali del razlike v ceni prenesen na drugo stopnjo dobavne verige, pa se višina prenesene razlike v ceni ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti samo z nesorazmernimi težavami, sodišče po prostem preudarku oceni, kateri del razlike v ceni se je prenesel naprej.

K 62.i členu: predlagamo redakcijski popravek v 1. odstavku:

Predlagamo, da 62.i člen glasi:

62.i člen
(ocenjevanje višine škode)

(1) Domneva se, da karteli povzročajo škodo, razen če kršitelj dokaže nasprotno.

(2) V primeru, da se dokaže, da je tožnik utrpel škodo, vendar se višina odškodnine ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti samo z nesorazmernimi težavami, pristojno sodišče o tem odloči po prostem preudarku.

(3) V primeru, da se višina odškodnine ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti samo z nesorazmernimi težavami, lahko pristojno sodišče zaprosi agencijo za mnenje glede načina določitve višine škode. Če agencija oceni, da je njena pomoč primerna, sodišču sporoči mnenje glede načina določitve višine škode. Mnenje agencije ni zavezujoče.

K 62.j členu: predlagamo redakcijski popravek v 1. odstavku:

Predlagamo, da 62.j člen glasi:

62.j člen

(učinek sporazumnega reševanja sporov)

(1) Za stranko, udeleženo v postopku sporazumnega reševanja spora, ne teče zastaranje odškodninske terjatve v času od začetka sporazumnega reševanja spora do konca sporazumnega reševanja spora. Stranka, ki se na to sklicuje, dokazuje čas trajanja sporazumnega reševanja spora.

(2) Sodišče na predlog stranke, ki sodeluje v postopku sporazumnega reševanja spora v zvezi z zahtevkom iz odškodninske tožbe, prekine postopek za uveljavljanje odškodninskega zahtevka za čas trajanja sporazumnega reševanja spora, vendar skupno za največ dve leti.

K 62.k členu:

menimo, da besedilo 1. in 2. odstavka ni jasno, ker ne določa za kakšen delež solidarnega dolžnika gre.

Predlagamo, da 62.k člen glasi:

62.k člen

(učinek sklenjene poravnave na nadaljnje odškodninske tožbe)

(1) Oškodovanec, ki je sklenil poravnavo z enim ali več solidarnimi dolžniki, ima pravico od drugih solidarnih dolžnikov terjati le višino odškodnine, ki je zmanjšana za delež prispevka k nastanku škode vsakega solidarnega dolžnika, s katerim je oškodovanec sklenil poravnavo.

(2) Preostali znesek odškodninskega zahtevka oškodovanca, ki je sklenil poravnavo, in ki ga lahko terja od drugih solidarnih dolžnikov v skladu s 1. odstavkom tega člena, se izterja le od solidarnih dolžnikov, ki niso sklenili poravnave. Solidarni dolžniki, ki niso sklenili poravnave, ne morejo od solidarnega dolžnika, ki je sklenil poravnavo, terjati, da prispeva k plačilu preostalega zneska odškodnine.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko oškodovanec izterja preostali znesek odškodnine od solidarnega dolžnika, ki je sklenil poravnavo, če solidarni dolžniki, ki niso sklenili poravnave, ne

morejo plačati preostalega zneska odškodnine. Solidarni dolžnik in oškodovanec se lahko v poravnavi dogovorita drugače.

(4) Oškodovanci, ki niso sklenili poravnave, lahko zahtevajo povračilo škode od vseh solidarnih dolžnikov. Sodišče pri določitvi višine regresnega zahtevka, ki ga lahko solidarni dolžnik zahteva od drugega solidarnega dolžnika, v skladu z njegovim deležem odgovornosti za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava, upošteva tudi odškodnino, ki jo je ta solidarni dolžnik plačal na podlagi predhodno sklenjene poravnave.

Nov 62.1 člen

Predlagamo, da se doda 62.1 člen, ki naj določi, da se glede odškodninske odgovornosti kršitelja določb 6. ali 9. člena ZPOmK-1 uporabljajo določbe OZ o povzročitvi škode, razen kolikor ta zakon določa drugače ter da se v postopkih v zvezi s civilnopravnimi zahtevki zaradi kršitev konkurenčnega prava uporabljajo določbe Zakona o pravnem postopku, kolikor ta zakon ne določa drugače:

62.1 člen

(uporaba določb obligacijskega zakonika ter zakona o pravnem postopku)

(1) Razen kolikor ta zakon določa drugače se za civilnopravne zahtevke zaradi kršitve konkurenčnega prava uporabljajo določbe obligacijskega zakonika o povzročitvi škode.

(2) Razen kolikor ta zakon določa drugače, se v postopkih v zvezi s civilnopravnimi zahtevki zaradi kršitve konkurenčnega prava uporabljajo določbe zakona o pravnem postopku.

6.3 K 28. členu:

K 1. in 3. odstavku 63. člena:

Predlagamo redakcijsko spremembo.

K 5. odstavku 63. člena:

Menimo, da bi sodišče moralo upoštevati pisno stališče organa, pristojnega za varstvo konkurence, kar pomeni, da naj se do njega v sodbi opredeli (bodisi pritrdilno ali zavrnilno), nanj pa ni vezano. Menimo tudi, da je mnenje lahko predloženo samo do zaključka glavne obravnave, tako da se strankam omogoči, da se o njem izjasnijo.

Glede na zgoraj navedeno predlagamo, da se 28. člen glasi:

63. člen se spremeni tako, da se glasi:

(1) O vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, sodišče obvesti agencijo in če meni, da je to potrebno Evropsko komisijo.

(2) O vsakem predlogu za razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, lahko sodišče obvesti organ, ki razpolaga s temi dokazi, in ga pozove, da poda mnenje glede sorazmernosti predloga za razkritje dokazov.

(3) Kadar poda Evropska komisija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES pisno stališče zaradi zagotavljanja skladne uporabe 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali mnenje glede sorazmernosti predloga za razkritje dokazov, mora sodišče kopijo pisnega stališča nemudoma poslati agenciji in strankam postopka.

(4) Kadar poda agencija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES/ES ali v skladu z drugim odstavkom tega člena pisno stališče do vprašanj uporabe 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali mnenje glede sorazmernosti predloga za razkritje dokazov, mora sodišče kopijo pisnega stališča nemudoma poslati strankam postopka.

(5) Sodišče upošteva pisno stališče iz drugega in tretjega odstavka tega člena, ki ga organ za varstvo konkurence poda kadar koli do zaključka glavne obravnave. Pisno stališče ni zavezujoče.

(6) Če sodišče zaprosi Evropsko komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES, mora o tem obvestiti stranke ter po prejemu mnenja Evropske komisije poslati kopijo mnenja agenciji in strankam postopka.

(7) Sodišče agenciji pošlje kopijo vsake odločbe o uporabi 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije hkrati z vročitvijo strankam.

(8) Komunikacija med sodišči in Evropsko komisijo lahko poteka neposredno ali prek agencije.

(9) Organ, pristojen za varstvo konkurence, se lahko pritoži zoper odločbo sodišča o razkritju dokazov.<<

7 PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

7.1 **K 2. odstavku 32. člena**

Predlagamo črtanje določbe drugega odstavka 32. člena, iz katere izhaja, da naj bi se administrativno sankcioniranje uporabilo tudi za kršitve, katerih trajanje ali ponavljanje sega v čas po uveljavitvi tega zakona. Menimo, da se s predlagano določbo krši načelo prepovedi retroaktivne veljave predpisov.

7.2 **K 34. členu**

Predlagamo, da se določbo oblikuje tako, da bo jasno in nedvoumno določeno, da se rok za izdajo predpisov nanaša tudi na splošni akt, ki ga Agencija izda na podlagi 9. odstavka 41.d člena v zvezi z določanjem višine denarne kazni.

7.3 **K 35. členu predloga ZPOmK-1G**

V tretjem odstavku 35. člena predloga je verjetno naveden napačen datum, saj direktiva navaja datum 26. december 2014, razen če je predlagatelj morda upošteval, da sta 25. in 26. december v Sloveniji državna praznika.